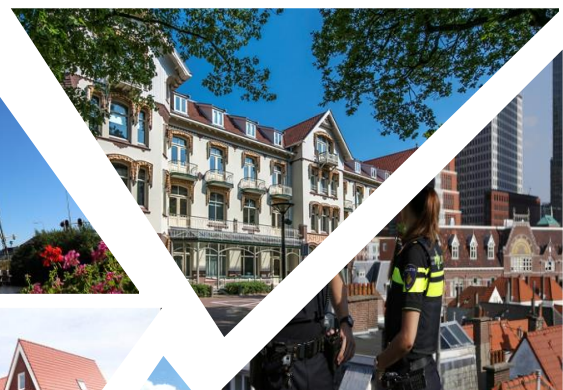

Jaarverslag 2020

Eenheid Den Haag

Jaarverslag Eenheid Den Haag 2020

veiligheidshuis

HEIT

Samenwerken binnen de Eenheid Den Haag

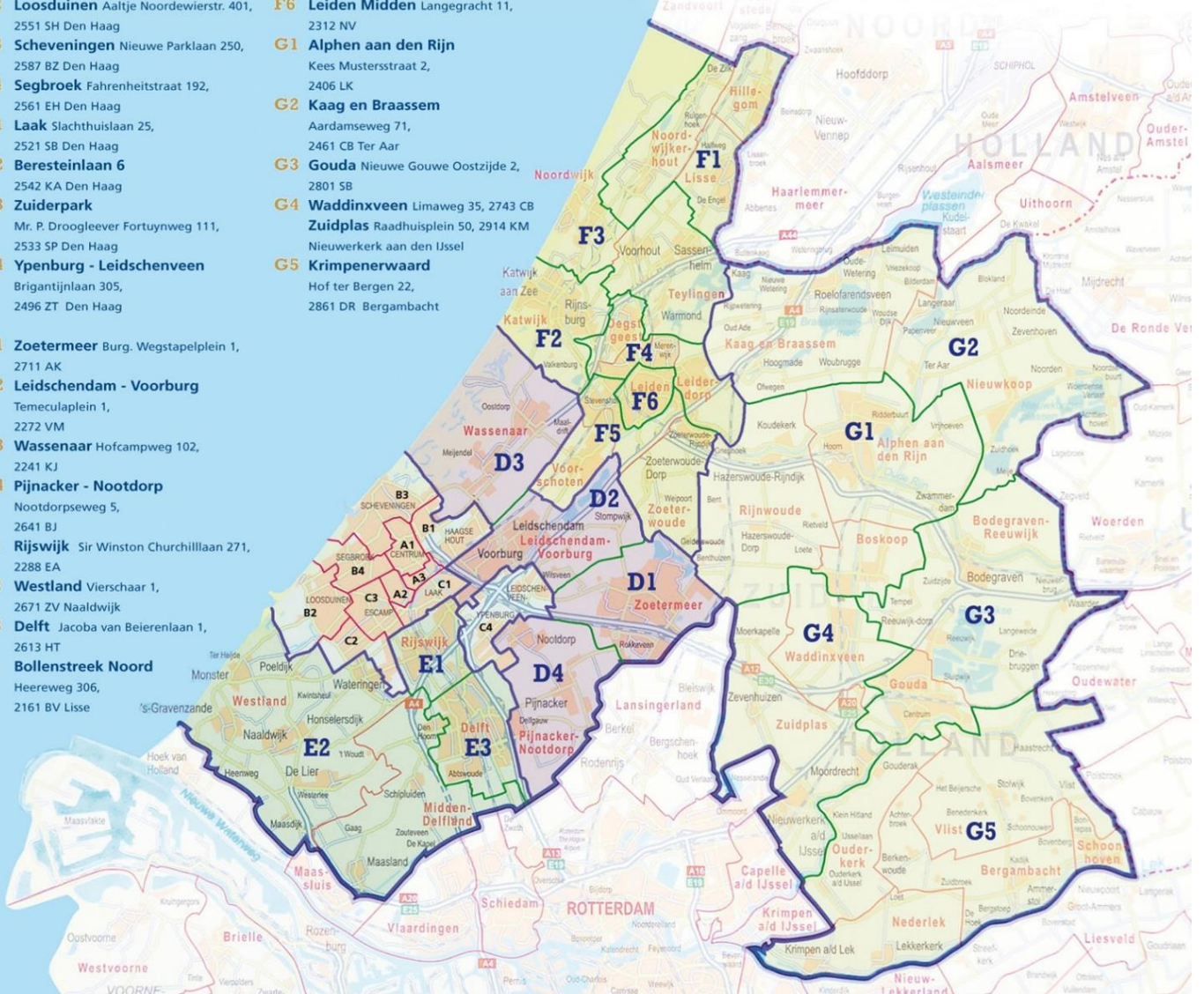
- District A: Den Haag Centrum
- District B: Den Haag West
- District C: Den Haag Zuid
- District D: Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
- District E: Westland – Delft
- District F: Leiden – Bollenstreek
- District G: Alphen aan den Rijn – Gouda

Basisteams:

A1 Jan Hendrikstraat 85 2512 GK Den Haag	F2 Katwijk Piet Heinlaan 140, 2224 SW
A2 De Heemstraat 168 2525 EN Den Haag	F3 Noordwijk Duinwetering 101, 2203 HM
A3 Hoefkade 350 2526 CH Den Haag	F4 Leiden Noord Kooilaan 96, 2315 AX
B1 Overbosch Vlaskamp 1, 2592 AA Den Haag	F5 Leiden Zuid Vijf Meilaan 135 B, 2321 RK
B2 Loosduinen Aaltje Noordewierstr. 401, 2551 SH Den Haag	F6 Leiden Midden Langegracht 11, 2312 NV
B3 Scheveningen Nieuwe Parklaan 250, 2587 BZ Den Haag	G1 Alphen aan den Rijn Kees Musterstraat 2, 2406 LK
B4 Segbroek Fahrenheitstraat 192, 2561 EH Den Haag	G2 Kaag en Braassem Aardamseweg 71, 2461 CB Ter Aar
C1 Laak Slachthuislaan 25, 2521 SB Den Haag	G3 Gouda Nieuwe Gouwe Oostzijde 2, 2801 SB
C2 Beresteinlaan 6 2542 KA Den Haag	G4 Waddinxveen Limaweg 35, 2743 CB Zuidplas Raadhuisplein 50, 2914 KM Nieuwerkerk aan den IJssel
C3 Zuiderpark Mr. P. Droogleeuw Fortuynweg 111, 2533 SP Den Haag	G5 Krimpenerwaard Hof ter Bergen 22, 2861 DR Bergambacht
C4 Ypenburg - Leidschenveen Brigantijnlaan 305, 2496 ZT Den Haag	
D1 Zoetermeer Burg. Wegstapelplein 1, 2711 AK	
D2 Leidschendam - Voorburg Temeculaplein 1, 2272 VM	
D3 Wassenaar Hofcampweg 102, 2241 KJ	
D4 Pijnacker - Nootdorp Nootdorpsweg 5, 2641 BJ	
E1 Rijswijk Sir Winston Churchillaan 271, 2288 EA	
E2 Westland Vierschaar 1, 2671 ZV Naaldwijk	
E3 Delft Jacoba van Beierenlaan 1, 2613 HT	
F1 Bollenstreek Noord Heereweg 306, 2161 BV Lisse	

Districten:

- A** Den Haag Centrum
- B** Den Haag West
- C** Den Haag Zuid
- D** Zoetermeer - Leidschendam / Voorburg
- E** Westland - Delft
- F** Leiden - Bollenstreek
- G** Alphen aan den Rijn - Gouda

Inhoud

VOORWOORD	2
2020 IN CIJFERS	3
ONTWIKKELINGEN POLITIE	5
2.1 CAPACITEIT	5
2.2 DEMONSTRATIES, PROTESTEN EN EVENEMENTEN	6
2.3 POLITIE VOOR IEDEREEN EN PROGRAMMA C	6
2.4 REACTIETIJDEN	7
(CONTRA)TERRORISME, EXTREMISME EN RADICALISERING (CTER)	8
3.1 PERSOONSGERICHTE AANPAK RADICALISERING EN (GEWELDDADIG) EXTREMISME	8
3.2 AANDACHTSGEBIEDEN BINNEN DE POLITIE	9
CYBERCRIME / GEDIGITALISEERDE CRIMINALITEIT	10
4.1 STIJGENDE TREND MELDINGEN EN MISDRIJVEN	10
4.2 HOT-TOPIC: HORIZONTALE FRAUDE	11
4.3 INITIATIEVEN VANUIT DE POLITIE	11
4.4 INTEGRALE SAMENWERKING	12
HUISELIJK GEWELD	15
5.1 VEILIG THUIS	16
5.2 EENHEIDSBREDE STALKINGSAANPAK	17
5.3 'GEWELD HOORT NERGENS THUIS'	17
5.4 KINDERMISHANDELING	18
5.5 VEILIGHEID VOOROP	18
5.6 ACTIEGERICHT OVERLEG	18
5.7 MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK	18
HIGH IMPACT CRIMES (HIC)	19
6.1 STRAATROOF EN OVERVALLEN	19
6.2 WONINGINBRAAK	21
OVERLAST EN CRIMINALITEIT DOOR PROBLEMATISCHE JEUGDROEPEN	23
7.1 ONTWIKKELINGEN	23
7.2 INTEGRALE AANPAK	24
ONDERMIJNING	26
8.1 AANPAK ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT EN VERGROTEN WEERBAARHEID GEMEENTEN	26
8.2 COALITIE TEGEN ONDERMIJNING	27
8.3 MENSENHANDEL	28
8.4 GEORGANISEERDE DRUGSCRIMINALITEIT	29
8.5 ONTWIKKELING INSTRUMENTARIUM	30
8.6 JONGE AANWAS IN DE DRUGSCRIMINALITEIT	31
8.7 OUTLAW MOTORCYCLE GANGS (OMG's)	31
8.8 AANPAK MALAFIDE BEDRIJFVIGHEID EN MISSTANDEN BINNEN DE PROSTITUTIE	32
ZORG- EN VEILIGHEID	34
9.1 VAN VEILIGHEIDSHUIS NAAR ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS	34
9.2 SLUITENDE AANPAK VOOR MENSEN MET VERWARD GEDRAG	35
9.3 WET VERPLICHTE GGZ	36
9.4 DE PILOT RISICOVOL EN VERWARD GEDRAG	37
BIJLAGE 1 AFKORTINGENLIJST	38

Voorwoord

Het jaar 2020 gaat de geschiedenisboeken in als het jaar dat het coronavirus de wereld teisterde. Niemand had kunnen voorzien dat 2020 zo anders zou gaan verlopen dan voorgaande jaren. Dat alleen al maakt het jaarverslag over 2020 een bijzonder jaarverslag.

Het coronavirus had op diverse vlakken invloed op het veiligheidsbeeld en de criminaliteitscijfers in de Eenheid Den Haag. Er werden nieuwe maatregelen van kracht die om handhaving vroegen, *high impact crimes* namen af doordat iedereen zoveel mogelijk thuis bleef en de digitale criminaliteit steeg sterk. Daarnaast nam de maatschappelijke onrust als gevolg van de coronamaatregelen toe. Bij een kleine groep in de samenleving leeft een sterk anti-overheidssentiment, dat tot uitdrukking kwam in de vorm van diverse demonstraties. Sommige demonstraties werden verboden en in een enkel geval was een noodbevel nodig om de orde te kunnen handhaven. Daarnaast werd een landelijk verbod op evenementen van kracht. In een eenheid waar normaalgesproken zeer veel evenementen plaatsvinden was dit verbod – net als in de rest van Nederland – zeer ingrijpend.

Maatschappelijk ongenoegen over de coronamaatregelen leidde tot een relatief nieuw fenomeen: *doxing*. Hierbij worden handhavers met naam en toenaam bekend gemaakt via social media, gekoppeld aan soms stevige bedreigingen. Een volstrekt onacceptabele ontwikkeling waar OM en politie terecht bovenop zitten.

Naast de uitdagingen buiten hadden alle veiligheidspartners te maken met de interne gevolgen van het virus en de maatregelen. Medewerkers werkten thuis waar mogelijk, hadden te maken met kinderen die wekenlang niet naar school konden, maakten zich zorgen om kwetsbare familieleden en vrienden of werden zelf ziek. Dat we er ondanks de bizarre omstandigheden in geslaagd zijn met elkaar samen te blijven werken en mooie resultaten te behalen, vervult mij als regioburgemeester met trots.

De noodzaak van een integrale benadering van vraagstukken rond (on)veiligheid en criminaliteit komt ook tot uitdrukking in het jaarverslag 2020. Net als vorig jaar is het jaarverslag 2020 een *integraal* jaarverslag, dat onder regie van het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid van de Eenheid Den Haag (RSIV) tot stand is gekomen. Naast politie en OM hebben de regionale veiligheidspartners, zoals de twee Zorg- en Veiligheidshuizen, Veilig Thuis, het RIEC en het HEIT, input geleverd. Daarmee geeft het jaarverslag 2020 een goed beeld van de gezamenlijke inspanningen die het afgelopen jaar zijn gedaan op de geprioriteerde thema's uit het Regionaal Beleidsplan 2019-2022.

Ook 2021 zal een druk en dynamisch jaar worden dat opnieuw voor een groot deel in het teken zal staan van het coronavirus. De continu veranderende maatschappelijke context, coronamaatregelen die op- en afgeschaald worden en de nog altijd zorgelijke situatie rondom de politiecapaciteit vragen van ons dat we flexibel meebewegen en gezamenlijk onze koers bepalen. Ik heb er vertrouwen in dat we hier ook dit jaar in zullen slagen, maar ik realiseer me dat we hierbij veel vragen van de veerkracht van alle veiligheidspartners. Ik wil dan ook iedereen die zich inzet voor de veiligheid in de Eenheid Den Haag heel hartelijk danken; dankzij uw inspanningen komen we deze moeilijke tijd te boven.

Jan van Zanen
Regioburgemeester Eenheid Den Haag

2020 in cijfers

In het jaar 2020 is het totaal aantal misdrijven met 2 procent gestegen ten opzichte van het jaar 2019. In de jaren voor 2019 was er echter een aanhoudende dalende trend te zien. De trendbreuk die in 2019 t.o.v. 2018 plaatsvond werd onder andere veroorzaakt door een aanpassing van de registratie van samenloop. Voor elk delict wordt nu een aparte registratie aangemaakt terwijl voorheen meerdere delicten die bij een misdrijf hoorde samen werden vastgelegd in één registratie.

Opvallend in het jaar 2020 is de forse stijging van fraude misdrijven, zie figuur 1. Deze ontwikkeling heeft een grote samenhang met de uitbraak van het coronavirus die het jaar heeft gedomineerd. Door de virusuitbraak was er een flinke (wereldwijde) toename van online oplichtingspraktijken te zien. Het totaal aantal fraudezaken is in vergelijking met 2019 gestegen met 44%.

> Tabel 1 Totaal aantal misdrijven

Misdrijven totaal	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	37.376	34.478	36.823	36.759
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	11.586	10.873	11.655	11.958
District E: Westland - Delft	13.789	12.732	13.537	13.803
District F: Leiden - Bollenstreek	15.771	14.608	15.204	15.434
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	14.424	13.564	14.210	15.220
Totaal Eenheid Den Haag	92.946	86.255	91.429	93.174
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-7%	+6%	+2%

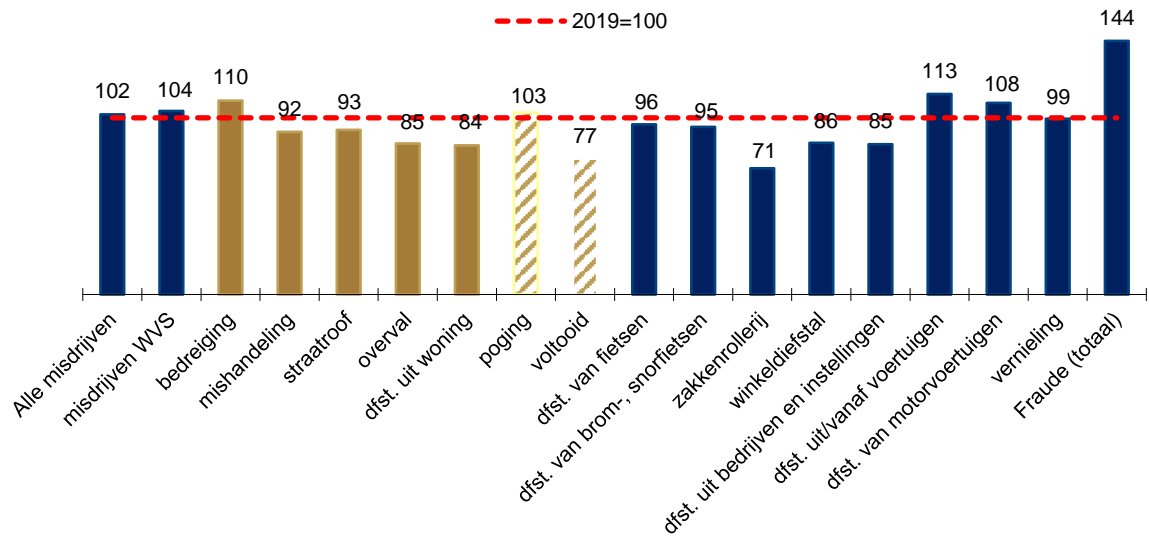
> Tabel 2 Totaal aantal afgehandelde verdachten

Misdrijven totaal	Afgehandelde Verdachten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	13.094	11.623	12.288	12.679
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	3.335	3.629	3.612	3.579
District E: Westland - Delft	3.258	3.147	3.551	3.676
District F: Leiden - Bollenstreek	4.339	4.361	4.447	4.205
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	4.260	4.044	3.994	4.074
Totaal Eenheid Den Haag	28.286	26.804	27.892	28.213
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-5%	+4%	+1%

> Tabel 3 Ophelderingsratio

Misdrijven totaal	Ophelderingsratio Misdrijven			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	32,3	32,6	32,3	31,2
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	26,6	32,1	30,5	29,4
District E: Westland - Delft	22,6	25,3	27,0	26,5
District F: Leiden - Bollenstreek	26,9	30,2	29,8	28,5
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	28,0	28,5	28,4	27,4
Totaal Eenheid Den Haag	28,6	30,4	30,2	29,2
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+6%	-0%	-3%

> Figuur 1 Veiligheidsbeeld per delict sector (Veelvoorkomende criminaliteit)

Ontwikkelingen politie

2.1 Capaciteit

Net als voorgaande jaren kampte de politie in de Eenheid Den Haag in 2020 met een forse onderbezetting in de Gebiedsgebonden Politie (GGP) en de Tactische Opsporing (TO). Uit de prognoses blijkt dat de bezetting binnen de GGP pas in 2025 in lijn is met de formatie. Binnen de TO blijft de bezetting minstens tot 2027 onder de formatie. De onderbezetting lijkt vanaf 2022 wel af te nemen, maar duidelijk is dat de eenheid nog jaren te maken heeft met (ernstige) onderbezetting. In 2019 kwam bovenop het bestaande capaciteitstekort een fors verhoogde inzet van de politie op bewaken en beveiligen (operatie Brachium). Deze capaciteit werd onttrokken aan de basisteams; tot op de dag van vandaag is dit nog het geval. In 2021 wordt gestart met het inrichten van teams bewaken en beveiligen in alle eenheden, wat verlichting zal brengen in deze taak.

De Eenheid Den Haag heeft de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen om de capaciteitsproblemen te verlichten. Dit betrof met name interne en organisatorische maatregelen, maar ook - binnen de kaders van het Regionaal Beleidsplan en in afstemming met het gezag - keuzes in het werk. Ook zijn in het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) afspraken gemaakt over de inzet van politiecapaciteit bij evenementen.

Aanvullend op de reeds genomen maatregelen werkt de eenheid sinds het najaar 2020 aan een maatregelenpakket: het zogenaamde Masterplan. Dit Masterplan richt zich op de optimale inzet van capaciteit binnen de Eenheid Den Haag voor de jaren 2020-2024. Hierbij zijn de uitgangspunten:

- De maatregelen dragen bij aan de vitaliteit van medewerkers.
- De maatregelen dragen bij aan de operationele slagkracht van de GGP en TO en aan de flexibiliteit daarvan.
- De verbinding met de wijk, het web en de wereld blijft in stand.
- De kernwaarden van de politie blijven in stand.

De volledige lijst van maatregelen, waarvan een aantal nog nader uitgewerkt moet worden, is in februari 2021 met het RBO gedeeld. Enkele voorbeelden zijn: maximaliseren inzet van vrijwilligers, themadagen en congresbezoeken beperken, IBT slimmer organiseren, alle gecertificeerde executieven (solidariteits)diensten laten draaien in basispolitiezorg, hogere alternatieve instroom opsporing (zijinstroom), invoeren van contextgedreven werken en administratieve handelingen weghalen bij blauwe collega's.

> Tabel 4 Politiersterkte begin 2020

Politiesterkte begin 2020	Formatie GGP	Bezetting GGP	%
District A, B en C: Den Haag	1.014,4	826,2	81%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	324,0	270,2	83%
District E: Westland - Delft	294,4	234,9	80%
District F: Leiden - Bollenstreek	373,5	319,5	86%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	348,7	302,1	87%
Totaal Eenheid Den Haag	2.355,0	1.952,8	83%

> Tabel 5 Politiersterkte eind 2020

Politiesterkte eind 2020	Formatie GGP	Bezetting GGP	%
District A, B en C: Den Haag	1.013,4	808	79,7%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	321,0	269,1	83,8%
District E: Westland - Delft	292,4	252,6	86,4%
District F: Leiden - Bollenstreek	371,3	315,6	85%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	344,7	317,4	92,1%
Totaal Eenheid Den Haag	2.342,8	1.962,7	83,8%

* De GGP-formatie is in 2020 aangepast als gevolg van de besluitvorming omtrent de centralisering van klachtafhandeling (RBO, 4 juli 2019).

2.2 Demonstraties, protesten en evenementen

Nadat de tweede helft van 2019 zich al kenmerkte door verschillende grootschalige demonstraties en protesten, zette die trend zich voort in 2020. Zo protesteerden de boeren opnieuw en naar aanleiding van grootschalige rellen in Amerika als gevolg van het overlijden van een verdachte door politiegeweld, volgden protesten van de 'Black Lives Matter / All lives matter'-beweging. Ook vonden diverse grootschalige demonstraties plaats van mensen die kenbaar maakten zich niet te kunnen verenigen met de door het kabinet genomen maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Een enkele keer liep een demonstratie in Den Haag uit op ongeregelheden. Zorgen baart het feit dat in toenemende mate persoonsgegevens van politiemedewerkers op internet worden gedeeld met de bedoeling hen te doen stoppen met het uitvoeren van hun werk (*doxing*).

Vanwege de coronamaatregelen, werden beperkingen opgelegd aan diverse demonstraties. Sommige demonstraties werden verboden en in een enkel geval was een noodbevel nodig om de orde te kunnen handhaven. In een eenheid waar normaalgesproken zeer veel evenementen plaatsvinden, was het landelijk verbod op evenementen – net als in de rest van Nederland – zeer ingrijpend. Behoudens excessen is dit verbod echter hoofdzakelijk gerespecteerd.

2.3 Politie voor Iedereen en Programma C

Het landelijk programma Kracht van het Verschil is eind 2019 beëindigd en overgegaan in het programma Politie voor Iedereen. De pijlers binnen dit programma zijn: netwerk divers vakmanschap en bondgenoten, de aanpak van discriminatie, professioneel controleren en instroom diversiteit en inclusie. Binnen alle pijlers zijn stappen voorwaarts gezet. Zo is het netwerk divers vakmanschap ingezet om de operatie van informatie te voorzien die zeer van belang was voor een goede informatiepositie en verbinding tijdens demonstraties.

Ten aanzien van de aanpak van discriminatie is de ketensamenwerking versterkt. Ook is het handelingskader professioneel controleren binnen de eenheid uitgerold. Professioneel controleren gaat uit van vier principes: 1. een rechtvaardige selectie, 2. uitleggen waarom je controleert, 3. een correcte bejegening en 4. opbouwend reflecteren. Belangrijk uitgangspunt is dat indien de politie iemand selecteert voor een proactieve controle, dat gebeurt op objectieveerbare gronden, zoals een waarneming van afwijkend gedrag. Vervolgens wordt bij aanvang van een controle altijd direct de reden hiervan toegelicht. Een transparante uitleg zorgt voor meer begrip en medewerking.

Eind 2020 is een start gemaakt met een project Vergroten instroom diversiteit, een samenwerkingsverband tussen de eenheden Amsterdam, Midden Nederland, Rotterdam, Den Haag en het Politiedienstencentrum om de (culturele) diversiteit binnen de politie te vergroten. Daarnaast was in 2020 het doel om 15 stagiaires met een migratieachtergrond binnen te halen. Dit doel is ruimschoots gehaald; er zijn tientallen stagiaires (HBO en universiteit) begeleid. Een aantal hiervan heeft gesolliciteerd of overweegt te solliciteren naar een baan bij de politie. De stages dragen niet alleen bij aan organisatiedoelen maar ook aan het vertrouwen in de politie in het algemeen en als werkgever.

In juni 2020 zijn binnen de eenheid de contouren van het Programma C (ook wel Programma vakmanschap in verbinding genoemd) neergezet. Dit tweejarige programma is een beweging gericht op het bereiken van twee focuspunten:

1. Extern: Iedereen draagt elke dag op een professionele en verbindende manier bij aan de uitvoering van onze politietaak in de samenleving;
2. Intern: Iedereen die in of voor de politie eenheid Den Haag werkt, wordt gerespecteerd, doet er toe en heeft een veilige werkomgeving.

Programma C past goed bij de uitgangspunten van Politie voor iedereen, maar kent een bredere scope. Met de uitvoering van het programma is in 2020 op voortvarende wijze gestart, door het inzetten op diverse quick wins, waaronder inzet bij de begeleiding van aspiranten en jong gediplomeerden, het ontwikkelen van een workshop coachend leiderschap voor operationeel experts en het uitrollen van de e-learning verbindend communiceren voor alle medewerkers van de eenheid. In november 2020 hebben alle leidinggevenden van de eenheid nader kennis gemaakt met het programma. Leidinggevenden zijn de sleutelfiguren om de gewenste beweging in gang te zetten.

2.4 Reactietijden

Het percentage van de prio 1-meldingen waarbij de politie binnen 15 minuten ter plaatse was, ligt in 2020 (84%) lager dan in 2019 (86%). Deze dalende trend is al enkele jaren gaande en is terug te zien in bijna alle districten. Belangrijke verklarende factor is de personele krapte bij de politie, waardoor er minder auto's beschikbaar zijn ten behoeve van de incidentafhandeling.

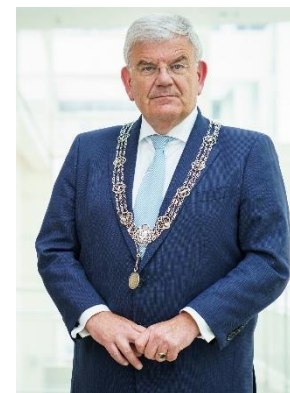
>Tabel 6 Noodhulp reactietijden

Noodhulp - reactietijden <15 min.	Totaal			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	92%	91%	90%	85%
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	89%	88%	87%	84%
District E: Westland - Delft	89%	86%	85%	85%
District F: Leiden - Bollenstreek	90%	89%	88%	86%
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	81%	80%	78%	80%
Totaal Eenheid Den Haag	89%	88%	86%	84%

(Contra)terrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER)

In 2020 bleef een terroristische aanslag voorstelbaar en werd het dreigingsniveau door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) als aanzienlijk (dreigingsniveau drie) beschouwd. Daarbij moet vooral worden gedacht aan een aanslag van eenlingen of kleine groepen uit een extremistische hoek of met een jihadistisch motief. Daarnaast heeft sinds de uitbraak van het corona-virus het maatschappelijk ongenoegen in de samenleving in 2020 zich zowel offline als online verder gemanifesteerd in het land. We zien dat een deel van de verschillende groepen en individuen elkaar vindt in het afwijzen van de overheid of het overheidsbeleid. Dit ongenoegen vertaalde zich in 2020 in veelvuldige demonstraties en strafbare feiten (bekladdingen, bedreigingen, zendmasten 5g branden, grootschalige openbare ordeverstoringen en openlijke geweldplegingen). Er was daarom sprake van veelvuldige inzet op het gebied van openbare orde en veiligheid, in enkele gevallen gerelateerd aan CTER, door de Eenheid Den Haag. De partners in de veiligheidsregio's en de Zorg- en Veiligheidshuizen werken nauw samen om deze dreiging te verminderen.

'In 2020 zagen we het maatschappelijk ongenoegen in de samenleving groeien, met soms extremistische gedragingen tot gevolg. Het is essentieel dat we de komende jaren blijven investeren in een persoonsgerichte aanpak.'
~Burgemeester van Zanen

3.1 Persoonsgerichte aanpak radicalisering en (gewelddadig) extremisme

In 2020 is de persoonsgerichte aanpak radicalisering en (gewelddadig) extremisme onder regie van gemeenten voortgezet en doorontwikkeld. Binnen de Zorg- en Veiligheidshuizen Haaglanden en Hollands Midden zijn casus overleggen georganiseerd. Hierin worden voor geprioriteerde personen individuele plannen op maat opgesteld. Doel van deze inzet is het verminderen van risico's die uitgaan van deze doelgroep. Diverse incidenten hebben de afgelopen jaren laten zien dat het motief van de dader(s) niet altijd helder kon worden beschreven. Wat wel bleek is dat er veelal sprake was van problematiek, die gerelateerd is aan de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Daarom zijn de betrokken instanties, altijd op zoek naar verbetering in het tijdig onderkennen /signaleren hiervan. Bij de aanpak zijn verschillende organisaties betrokken, waaronder gemeenten, politie, Openbaar Ministerie (OM), NCTV, Reclassering Nederland (RN), Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Jeugdbescherming West (JBW), Crisis Interventie Team (CIT) en de GGZ.

Zo startte in 2019 de pilot Intensieve Aanpak van risicovol en verward gedrag in het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. Deze pilot is geïnitieerd door de gemeente Den Haag en bedoeld om subjecten, die een (hoog)veiligheidsrisico vormen, in kaart te brengen en te behandelen. De pilot richt zich op casuïstiek met GGZ componenten en is verlengd voor de duur van een jaar. Een specifiek CTER gerelateerd voorbeeld is wanneer rond een individu signalen zijn van radicalisering en tegelijkertijd zorgen zijn over de geestelijke gezondheid. In dat geval moeten het veiligheidsdomein en de GGZ

samen aan de slag. Verder heeft binnen de Eenheid Den Haag in 2020 een verkenning plaatsgevonden om de interne processen beter op elkaar te laten aansluiten t.a.v. de samenhang Persoonsgerichte Aanpak CTER - GGZ. In 2021 zullen naar aanleiding hiervan verbeterplannen worden opgesteld.

Op regionaal niveau is er dit jaar bijzondere aandacht geweest voor (de voorbereiding op) terugkeer van jihadisten naar Nederland en voor de verbreding van de aanpak in het algemeen. Naast jihadisme, wordt ook casuïstiek op links-, rechts-, dieren en klimaat extremisme binnen de aanpak besproken wanneer daar aanleiding toe is. Daarnaast zijn er preventieve projecten gestart waarvan de resultaten in 2021 worden verwacht

3.2 Aandachtsgebieden binnen de politie

Ruim 2500 politiemedewerkers van de Eenheid Den Haag hebben in 2019 de CTER-training gevolgd. Hierbij lag de focus voornamelijk op het jihadisme en werd er aandacht geschonken aan het oefenen van de processen van radicalisering en polarisatie. In 2020 zou de focus van de CTER-training liggen op de theorieën rondom het thema rechts-extremisme, maar de in 2020 geplande workshops en vakdagen werden vanwege de coronapandemie uitgesteld. Een eerste voorzichtige start met digitale informatieoverdracht is medio 2020 gestart. In 2021 wordt hier verder vorm en inhoud aangegeven.

Ook kon door de corona-uitbraak geen gevolg worden gegeven aan diverse geplande activiteiten. Zo konden de geplande oefeningen, mono en multi, in het kader van Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB)/ extreem geweld niet doorgaan. Het oefenen van de procedure 'Manhunt' heeft in 2020 door de corona-uitbraak eveneens grotendeels stilgestaan. De nadruk ligt bij deze procedure op het wegnemen van een dreiging, rekening houdend met reële tijdsdruk gekoppeld aan een mogelijk plaats delict. In 2021 dient er ,voor zover mogelijk gezien de coronasituatie, een inhaalslag plaats te vinden op dit gebied.

Tot slot zijn in 2020 door de politie zeven bestuurlijke rapportages geschreven in het kader van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding. Voor 2021 is de taak tot opstellen van rapportages belegd bij de gemeenten.

Cybercrime / Gedigitaliseerde criminaliteit

We spreken van cybercrime als het gaat om criminaliteit waarbij ICT zowel het middel als het doelwit is. Er is sprake van gedigitaliseerde criminaliteit als ICT een middel is om traditionele vormen van criminaliteit te plegen. In 2020 zagen we duidelijk een verschuiving van de criminaliteit van de fysieke naar de digitale of online wereld. Deze verschuiving is al wat langer aan de gang, maar is versneld door de coronacrisis: veel mensen zijn thuis digitaal gaan werken en veel mensen handelen en bestellen online.

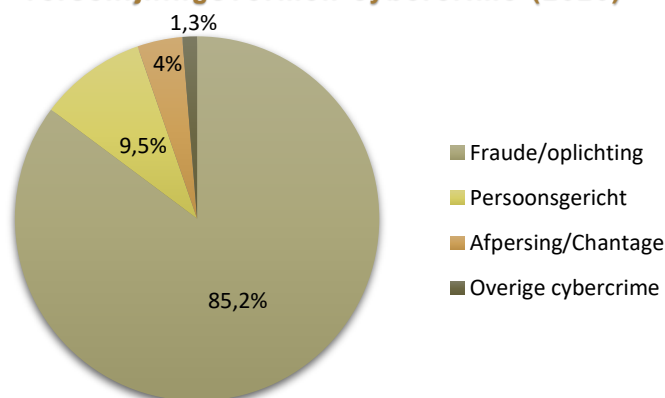

'De digitale cyberwereld is tegenwoordig geen utopische wereld meer, het is onze realiteit. Niet alleen de slachtoffers wonen bij ons in de gemeente, maar ook de daders. In 2020 zien we een grote toename van cybercrime. Dit onderstreept de urgentie van een gezamenlijke aanpak, waarbij meer aandacht nodig is voor preventie en voorlichting.' ~Burgemeester Visser

4.1 Stijgende trend meldingen en misdrijven

Ten opzichte van 2019 is er in 2020 sprake van een toename van 72% in het aantal meldingen/misdrijven (van 1.808 naar 3.115) van cybercrime. Het gaat in de meeste gevallen om allerlei vormen van fraude en oplichting (zie figuur 2). Veel voorkomende vormen van fraude en oplichting zijn fraude met bankgegevens/internetbankieren, het misbruiken van accounts voor het doen van bestellingen en zogenaamde helpdeskfraude. Maar we zien ook dat in bijna 10 procent van de gevallen cybercrime zich uit in diverse persoonsgerichte delicten zoals smaad, belediging, bedreiging of cyberstalking. In 4 procent van het aantal meldingen en misdrijven gaat het om afpersing of chantage onder meer door het gebruik van ransomware.

> Figuur 2 Aantal meldingen/misdrijven verschijningsvormen cybercrime (2020)

Ook zagen we in 2020 een toename van fraude met online handel van 5.478 misdrijven in 2019 naar 6.229 misdrijven in 2020, oftewel met bijna 14 procent. Het gaat hier om gedigitaliseerde criminaliteit waarbij ICT alleen wordt ingezet als een middel en waarbij mensen meestal worden opgelicht bij het kopen van goederen via online handelsplaatsen.

4.2 Hot-topic: Horizontale fraude

Horizontale fraude kan inmiddels een hot-crime genoemd worden. In 2020 valt een opvallend sterke toename van ruim 46 procent te zien van het aantal misdrijven horizontale fraude: van 9.677 misdrijven in 2019 naar 14.159 misdrijven in 2020. Van alle in 2020 in de Eenheid Den Haag gepleegde misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht gaat het in 18 procent om een misdrijf horizontale fraude. Horizontale fraude betreft fraude in het particuliere geld- en goederenverkeer, met een particuliere partij als benadeelde. Bij horizontale fraude gaat het meestal om online fraude (90,7 procent van het aantal fraude misdrijven in 2020). Er kan dan niet zonder meer gesproken worden van probleemconcentraties in termen van “hot-spots” in de klassieke betekenis van het woord, namelijk dat een groot deel van de criminaliteit plaatsvindt op een beperkt aantal locaties. Een belangrijk kenmerk van cybercrime of gedigitaliseerde criminaliteit is juist het wegvallen van barrières van tijd en ruimte. Wel zien we sommige bevolkingsgroepen of bedrijven vaker slachtoffer worden dan andere bevolkingsgroepen of bedrijven. Of dat sommige groepen vaker betrokken zijn bij cyberdelicten dan anderen (zoals jongeren).

Het blijkt dat onder de slachtoffers van horizontale fraude die aangifte komen doen bij de politie relatief veel vrouwen en ouderen zitten. De daders zijn relatief vaak jongere mannen: bij de 754 bekend geworden verdachten in de periode 1 januari 2020 tot en met 30 november 2020, gaat het in 79% van de gevallen om een man en is ruim 62% van de verdachten jonger dan 34 jaar. Ook is het opvallend dat ruim 59% van de daders te kenmerken is als recidivist.

Voor de meeste fraudevormen is er al een (landelijke) probleemgerichte aanpak bedacht. Door de snelle groei binnen de Eenheid zelf liggen er echter wel belangrijke vragen op tafel. Hoe gaan we hier (lokaal) mee om in de Eenheid Den Haag? En zijn we wel effectief bezig, gegeven de toename van het aantal misdrijven in 2020? Dit onderwerp wordt in 2021 verder opgepakt.

4.3 Initiatieven vanuit de politie

De aanpak van cybercrime staat binnen de Politie Eenheid Den Haag nog steeds prominent op de agenda en krijgt steeds meer vorm. In 2020 is verder gebouwd aan het operationeel krijgen van het regionale cybercrimeteam. Het werven van geschikte mensen bleek toch een behoorlijke uitdaging te zijn, maar in 2020 is op enkele posities na het cybercrimeteam gevuld. Binnen het cybercrimeteam zijn de disciplines tactische opsporing, technische expertise en intelligence duurzaam geborgd en is er bovendien veel aandacht voor publiek private samenwerking. Het regionale cybercrimeteam van de Eenheid Den Haag staat in nauw contact met de andere regionale cybercrimeteams en landelijke Team High Tech Crime. Via het landelijk operationeel cybercrime overleg wordt kennis gedeeld en worden de ontwikkelingen op het gebied van cybercrime op de voet gevolgd.

In de landelijke Veiligheidsagenda wordt een onderscheid gemaakt tussen reguliere cybercrimezaken en fenomeenonderzoeken. Het cybercrimeteam is verantwoordelijk voor de doelstelling op het gebied van fenomeenonderzoeken. Op regionaal niveau zijn de districten en de basisteams verantwoordelijk voor de reguliere cybercrime-onderzoeken. De doelstelling was dat er 41 verdachten cybercrime werden ingeschreven door het OM. In samenwerking met het OM is deze doelstelling voor 2020 gehaald met

48 cyber-crime zaken. In 2020 is ook de doelstelling op het gebied van de fenomeenonderzoeken in samenwerking met het OM behaald.

Casus: Betaallink fraude 'HAIKU'

Betaallink-fraude staat in de volksmond ook wel bekend als 'tikkiefraude'. Bij deze categorie cybercriminaliteit wordt het slachtoffer gevraagd tijdens een online aankoop via een betaaldienst een klein bedrag over te maken, zeggend om te controleren of het slachtoffer te vertrouwen is. Bij het klikken op de link wordt het slachtoffer omgeleid naar een phishingwebsite die, zodra er wordt betaald, de bank-inloggegevens achterhaalt. Door het regionale cybercrimeteam is in 2020 o.a. flink geïnvesteerd in het succesvol ontmaskeren van een facilitator van phishing websites op het gebied van betaallink-fraude. Zo kwam in een politieonderzoek naar een Zoetermeerse cyberbende de naam van de facilitator Haiku bovendrijven. Haiku is een grote speler in de cyberwereld en ontwikkelde in ruim twee jaar vijftig nepsites voor criminelen. Door het OM is oktober 2020 de aanhouding van Haiku bekendgemaakt. Dit is de eerste criminele softwarebouwer die is aangehouden in Nederland. Op 26 januari 2021 heeft de eerste pro-forma zitting plaatsgevonden.

In 2021 wil het cybercrimeteam nog beter in verbinding komen met de districten en basisteams binnen de eenheid, zodat er nog meer aandacht is voor betekenisvolle zaken en interventies op het gebied van cybercrime. Eén van de doelstellingen is om een nieuw samenwerkingskader te ontwikkelen dat betere handvatten geeft voor het prioriteren/selecteren en toewijzen van cyberzaken. Er wordt gewerkt aan de introductie van een regionaal operationeel cybercrime-overleg binnen de Eenheid Den Haag.

4.4 Integrale samenwerking

In februari 2020 heeft het cybercrimeteam Eenheid Den Haag voor verschillende interne en externe partners een thema-avond georganiseerd over Business E-mail Compromise (BEC) fraude. Dit is een vorm van cybercrime waarbij vooral bedrijven slachtoffer worden. De fraudeur maakt hierbij veelal misbruik van e-mailadressen. Tijdens deze avond zijn goede contacten opgedaan en is interessante informatie (vertrouwelijk) gedeeld door onder andere een bank en een consultancybedrijf. Met laatstgenoemde organisatie is overleg geweest over hoe vorm te gaan geven aan een intensieve samenwerking op het gebied van de bestrijding van BEC. In 2021 wordt deze samenwerking nader uitgewerkt.

In 2020 is door de gemeente Den Haag en de politie ook het project 'digitale veiligheid in de wijk' gelanceerd. Doel van het project is om in een aantal wijken van Den Haag de bewoners en ondernemers digitaal bewuster te maken. In 2021 wordt onderzocht of dit project verder kan worden uitgebreid.

Naar aanleiding van verschillende cybercrime-incidenten in en rondom de zorg is een werkoverleg opgezet met het Haaglanden Medische Centrum (HMC). In een zeswekelijks overleg worden ervaringen, incidenten, vragen en geanonimiseerde casussen gedeeld. Tevens is er op verzoek van het HMC door het cybercrimeteam een factsheet opgesteld met informatie over wat te doen na een incident, vooruitlopend op een eventuele aangifte bij de politie. Beide partijen hebben de wens uitgesproken het

aantal deelnemers na de coronaperiode te willen uitbreiden met de andere ziekenhuizen uit de Eenheid Den Haag. Het HMC zal hier het initiatief in nemen.

In september 2020 is door het RSIV de webinar 'jeugdcriminaliteit en preventie in de digitale wereld' georganiseerd. In de webinar is de problematiek met betrekking tot cybercrime toegelicht door politie en OM. Daarnaast is het handelingsperspectief voor gemeenten geschetst in de vorm van korte presentaties over een aantal interventies: Framed, Shitzooi, Hackshield, Hackright en Cyber24. Na de webinar is een overzicht van de landelijk beschikbare interventies gericht op jeugd en computercriminaliteit rondgestuurd, gevolgd door een door het cybercrimeteam opgestelde factsheet. De webinar is gevolgd door verschillende partners zoals politie, OM en gemeenten (burgemeesters, wethouders, beleidsadviseurs en uitvoerend medewerkers) uit zowel de Eenheid Den Haag als uit andere eenheden. Ook vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid namen meerdere vertegenwoordigers deel. De webinar en de daaraan gekoppelde informatieproducten zijn met veel waardering ontvangen.

In 2020 hebben ook de eerste twee overleggen van de regionale cyberdriehoek plaatsgevonden. Deelnemers aan dit overleg waren de hoofdofficier van justitie, de politiechef en de burgemeester van Katwijk (regionaal bestuurlijk portefeuillehouder cybercrime). In 2021 sluit ook de wethouder Economie, Internationaal en Dienstverlening van de gemeente Den Haag aan. Voor de aanpak van de problematiek is immers een breder perspectief nodig dan alleen openbare orde en veiligheid. In de cyberdriehoek worden nieuwe ontwikkelingen op het thema gedeeld en overzicht gecreëerd met betrekking tot welke organisatie zich waarmee bezighoudt. Daarnaast wordt besproken hoe de regionale samenwerking op het thema verder vorm kan krijgen en hoe gemeenten in preventief opzicht een bijdrage aan de aanpak kunnen leveren, in aanvulling op de strafrechtelijke aanpak door politie en OM. Het RSIV vervult het secretariaat van de cyberdriehoek.

De regionale werkgroep cyber, onder voorzitterschap van het RSIV, heeft in 2020 een bijdrage geleverd aan de organisatie van de bovengenoemde webinar en de cyberdriehoek. Waar begin 2020 het urgentiebesef van een gemeentelijke aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit nog beperkt was, is dit eind 2020 aanzienlijk gestegen. Vanaf 2021 zullen ook de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Leiden en Gouda deelnemen aan de werkgroep, waarin uitwisseling van kennis en ervaringen binnen de regio plaatsvindt en van waaruit regionale ondersteuning kan worden geleverd.

Het Platform Veilig Ondernemen (PVO), ondergebracht bij het RSIV, heeft in 2020 drie cybertrainingen gefaciliteerd ten behoeve van de cyberbewustwording van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) in Den Haag, Wassenaar en Gouda. Ook heeft het PVO in 2020 de webinar 'cybercrime voor ondernemers' georganiseerd en een bijdrage geleverd aan de organisatie van de hierboven genoemde webinar 'Jeugdcriminaliteit en preventie in de digitale wereld'.

Geconcludeerd kan worden dat het belang van een gezamenlijke aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit bij steeds meer organisaties binnen de Eenheid Den Haag wordt gezien. Zowel de samenwerking binnen de politie als die tussen verschillende samenwerkingspartners is in 2020 geïntensiveerd. In 2021 wordt deze ontwikkeling voortgezet. Gegeven de bestuurlijke focus op

jeugd en ondernemers wordt de samenwerking met het Digital Trust Center (DTC) waar mogelijk opgepakt. Ook zullen samenwerkingstrajecten/-projecten worden opgezet met onder andere de Nederlandse Organisatie voor toegepast- natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) rondom de bestrijding van BEC. Ook het in 2019 gestarte project met de The Hague Security Delta (HSD) – *het met verschillende partners bestrijden van BEC-fraude* – wordt in een andere setting voortgezet.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex)partnergeweld, kindermishandeling, stalking, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders, psychische verwaarlozing, huwelijksdwang en achterlating, seksueel geweld en financiële uitbuiting. In 2020 zijn er 2.131 misdrijven huiselijk geweld geregistreerd in de Eenheid Den Haag door de politie, vorig jaar waren dit er 2.248 (-5%). De op voorhand gevreesde stijging van het aantal huiselijk geweld misdrijven door de coronapandemie heeft niet plaatsgevonden.

'Heel goed dat in het afgelopen coronajaar het aantal meldingen en aangiftes van huiselijk geweld niet is gestegen. Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling blijft bovenaan onze prioriteitenlijst staan.' ~Burgemeester Rodenburg

> Tabel 7 Huiselijk geweld

Jaar	2017	2018	2019	2020
Misdrijven huiselijk geweld	2.738	2.463	2.248 ¹	2.131
Aantal opgemaakte RIHG's ²	592	606	645	638
Aantal opgelegde huisverboden	513	524	564	566
% opgemaakte RIHG's t.o.v. misdrijven	22%	25%	29%	30%
% opgemaakte huisverboden t.o.v. misdrijven	19%	21%	25%	27%

>Tabel 8 Aantal misdrijven Huiselijk geweld

Huiselijk Geweld	Aantal Misdrijven			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	1.335	1.142	1.045	1.002
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	352	326	324	271
District E: Westland - Delft	278	296	258	269
District F: Leiden - Bollenstreek	368	298	305	253
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	405	401	316	336
Eenheid Den Haag totaal	2.738	2.463	2.248	2.131
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-10%	-9%	-5%

¹ Door een wijziging in projectcodes en het anders registreren van gebieden in het systeem, is dit cijfer anders dan vermeld in het jaarverslag van 2019

² Risicotaxatie-instrument huiselijk geweld

> Tabel 9 Afgehandelde verdachten

Huiselijk geweld	Afgehandelde Verdachten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	963	802	856	773
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	278	275	251	231
District E: Westland - Delft	196	204	195	229
District F: Leiden - Bollenstreek	300	192	257	208
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	305	290	239	246
Eenheid Den Haag totaal	2.042	1.763	1.798	1.687
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-14%	+2%	-6%

5.1 Veilig Thuis

De verwachte groei in meldingen en adviezen door corona is geen werkelijkheid geworden. Er zijn vermoedens en aannames dat door de coronacrisis geweldsituaties wel toenemen, zeker in gezinnen die al onder spanning stonden voor de coronacrisis. Maar op dit moment is er geen onderbouwing voor deze vermoedens. Veilig Thuis (VT) ziet zowel in de regio als landelijk geen stijging van het aantal meldingen van huiselijk geweld.

Het aantal meldingen bij VT Hollands Midden is in 2020 ten opzichte van 2019 gedaald met 6%. Het aantal adviezen laat een daling zien van 4,3%. Het grootste deel van de meldingen is afkomstig van de politie (67,5%) en de grootste groep adviesvragers zijn de psychologen, pedagogen, psychotherapeuten en sociaal werkers (25,2%). Op een goede tweede plek betreffende adviesvragers komen de directbetrokkenen met een aandeel van 24,8% (21% in 2019).

We zien dat er in 2020 meer spoed- en crisiszaken door VT Hollands Midden behandeld worden dan in 2019. Ook bij de Vrouwenopvang en de lokale teams lijken de casussen complexer. Het aantal huisverboden is in Hollands Midden toegenomen van gemiddeld 75 in de afgelopen jaren naar 92 in 2020. Dit kan er op duiden dat zaken meer achter de voordeur blijven, waardoor ze al meer geëscaleerd zijn als ze naar buiten komen. Het is dan ook zeer de vraag of de post-coronatijd mogelijk nog zal leiden tot een extra golf van meldingen huiselijk geweld bij VT Hollands Midden.

Veilig Thuis
Hollands Midden
[HIER](#)

Bij VT Haaglanden is het aantal meldingen in 2020 gelijk gebleven aan 2019 (totaal 10.266). Het aantal adviezen is in vergelijking met 2019 met 9% gestegen (in totaal 9.540). De toename is vooral te verklaren door de aanscherping van de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast is er in 2020 meer media-aandacht voor het onderwerp geweest, onder andere via campagnes vanuit de overheid en de inzet van het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Landelijk zijn er in afstemming met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) vanuit de centrum gemeentelijke vrouwenopvang besluitvormingslijn en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verschillende initiatieven ontwikkeld om hulpverlening voor slachtoffers van huiselijk geweld zo laagdrempelig mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is 'Masker 19', waarbij een betrokkene die te maken heeft met huiselijk geweld door gebruik van een codewoord via de apotheek ondersteuning kan vragen bij VT. Een

Veilig Thuis
Haaglanden
[HIER](#)

ander voorbeeld is de ontwikkeling van een chatfunctie bij VT, waardoor op een laagdrempelige manier contact gezocht kan worden op het moment dat ondersteuning nodig is.

In 2020 is er ook verder gekeken naar de huiselijk geweld aanpak op een Zorgvuldig, Snel en op Maat (ZSM) locatie. Op een ZSM-locatie werken verschillende ketenpartners samen aan de aanpak voor veelvoorkomende criminaliteit. Zaken met betrekking tot huiselijk geweld kunnen hier ook worden opgepakt. VT Haaglanden is hierbij aanwezig en er is gekeken hoe VT Hollands Midden ook meer betrokken kan worden. In 2020 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld. Dit wordt in 2021 opgepakt.

5.2 Eenheidsbrede Stalkingsaanpak

Samen met de kernketenpartners die zich met de aanpak van stalking, waaronder ex-partnerstalking, bezighouden (VT, OM en politie) en deskundigen uit de praktijk is in november 2020 een werkbijeenkomst georganiseerd. Daarin is gesproken over de uitdagingen die er nog liggen voor de Eenheid Den Haag om tot een sluitende stalkingsaanpak te komen. De aanpak is in beginsel opgezet door VT Rotterdam Rijnmond. De Rotterdamse aanpak is inmiddels beschikbaar als landelijk model en bestaat uit vier kernprocessen:

1. Stalking tijdig herkennen;
2. Risico's juist inschatten;
3. Stalking juist triageren en prioriteren;
4. Een gezamenlijke stalkingsaanpak.

Samen met de kernketenpartners die zich met de aanpak van stalking, waaronder ex-partnerstalking, bezighouden (VT, OM en politie) en deskundigen uit de praktijk is in november 2020 een werkbijeenkomst georganiseerd. Daarin is gesproken over de uitdagingen die er nog liggen voor de Eenheid Den Haag om tot een sluitende stalkingsaanpak te komen. De aanpak is in beginsel opgezet door VT Rotterdam Rijnmond. De Rotterdamse aanpak is inmiddels beschikbaar als landelijk model en bestaat uit vier kernprocessen:

5.3 'Geweld hoort nergens thuis'

In 2019 is gestart met de uitvoering van het nationale meerjarenprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'. Dit programma heeft als doel om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld te doorbreken. Het programma initieert, verbindt en coördineert landelijke, regionale en lokale initiatieven op dit onderwerp. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor 28 regionale projectleiders.

De Eenheid Den Haag kent twee projectleiders waarvan één in de regio Hollands Midden en één in de regio Haaglanden. In zowel de regio Hollands Midden als in de regio Haaglanden is in 2020 in het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis' gewerkt aan de uitvoering van de in 2019 vastgestelde regiovisies. **Klik hier verder naar de regiovisie van Hollands Midden: ['Huiselijk geweld en kindermishandeling'](#), en hier naar de regiovisie van Haaglanden ['Aanpak huiselijk geweld Haaglanden'](#).**

De regio Haaglanden heeft daarnaast in november 2020, op basis van de bevindingen van het onderzoek van het Verwey Jonker Instituut (VJI), een infographic 'uitvoering regiovisie aanpak huiselijk

geweld' gemaakt. Hierop worden de belangrijkste focuspunten in de uitvoering onder de aandacht gebracht.

5.4 Kindermishandeling

De implementatie van een nieuwe landelijke werkwijze op het onderwerp kindermishandeling is binnen de Eenheid Den Haag in 2019 gestart. De rol van de districtsrecherches als themaverantwoordelijke binnen de politie en onder meer het gezamenlijk optrekken van partners in het feitenonderzoek, is vernieuwend aan deze aanpak. Deze integrale aanpak van kindermishandeling heeft ertoe geleid dat de politie, het OM, VT Haaglanden en VT Hollands Midden in 2019 werkafspraken hebben gemaakt ter verbetering van de samenwerking en daarmee de aanpak van kindermishandeling. In 2020 is deze aanpak volledig uitgerold binnen de districten. Ook hebben verschillende ketenpartners aandacht besteed aan de Week tegen kindermishandeling.

5.5 Veiligheid Voorop

De Ontwikkelagenda Veiligheid voorop richt zich op verbeterlagen in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling waar het de samenloop zorg-straf betreft. Veiligheid voorop karakteriseert de bedoeling van deze samenwerking, als uitwerking van de Visie Gefaseerd samen werken aan veiligheid (voorheen Visie gefaseerde ketenzorg). Met de uitvoering van de Ontwikkelagenda Veiligheid Voorop wordt bijgedragen aan de ambitie van het Programma Geweld hoort nergens thuis. De voortgang op de onderwerpen uit de ontwikkelagenda, zoals MDA++ en het Actie gericht overleg (AGO), worden in het regionale netwerk Huiselijk geweld en kindermishandeling besproken. Vanaf 2021 neemt het OM het voorzitterschap en het secretariaat weer op zich van het regionaal netwerk. **Lees [hier](#) meer over dit programma.**

5.6 Actiegericht overleg

Vanuit het regionaal netwerk is in 2020 huiselijk geweld en kindermishandeling een werkgroep gestart ten behoeve van het inrichten en implementeren van het Actiegericht overleg (AGO) tussen VT, politie en OM. Er is een implementatieplan opgesteld en er zijn criteria geformuleerd voor casuïstiek dat aangemeld kan worden voor het AGO. Het AGO start in Haaglanden op 1 februari 2021 en in Hollands Midden op 1 april 2021.

5.7 Multidisciplinaire Aanpak

In 2020 is de sinds 2018 lopende pilot multidisciplinaire aanpak (MDA++) Haaglanden doorontwikkeld naar een directe samenwerking tussen VT en Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. Uit tussentijdse evaluaties van de pilot bleek dat met name de aansluiting bij "dwang en drang partners" nog onvoldoende was. MDA++ bestaat nu uit twee fases: een eerste vanuit VT met een expertpool van ketenpartners die mee kan met een meldende professional, een tweede met casus-overleggen onder het dak van het Zorg- en Veiligheidshuis. Met deze doorontwikkeling is enerzijds meer expertise beschikbaar voor een goede analyse, anderzijds is de aansluiting van de straf- en bestuurlijke keten beter op de pilot aangesloten. In de aanpak wordt gewerkt via de visie gefaseerde ketenzorg, die landelijk ook onderdeel uitmaakt van de thema's van MDA++. Het is een aanpak voor zeer ernstige en complexe huiselijk geweld casuïstiek met een structureel karakter waar binnen de reguliere aanpak geen duurzame oplossing voor gevonden kan worden.

High Impact Crimes (HIC)

Onder High Impact Crimes (HIC) verstaan we woninginbraken, straatroven en overvallen. Bij een relatief hoog slachtofferrisico in combinatie met aanwijsbare concentraties van het probleem (hotspots, hotshots, hotvictims, hottargets) wordt HIC probleemgericht, *intelligence*gestuurd en zo mogelijk samen met burgers en bedrijven aangepakt. Direct slachtofferschap krijgt hierbij extra prioriteit: dit zijn de delicten waarbij het slachtoffer tijdens de delictpleging is geconfronteerd met de dader(s) en er sprake was van geweld of bedreiging met geweld.

'Het slachtofferschap van HIC is in 2020 verder gedaald. Het blijft belangrijk om de aandacht voor HIC te behouden om te zorgen voor een duurzame daling. Het is opvallend dat er veel jeugdige daders zijn; laten we ons daar in 2021 op focussen!'
~Burgemeester van der Kamp

In de Eenheid Den Haag is het totaal aantal HIC-delicten tot en met 2018 gedaald. In 2019 zagen we weer een stijgende lijn of geen verandering, maar in 2020 is er weer een daling van het aantal straatroven, overvallen en woninginbraken geconstateerd. De daling in 2020 is te herleiden naar het vele thuiswerken en thuisblijven als gevolg van corona.

In een analyse die in 2020 namens de bestuurlijk portefeuillehouder HIC naar de leden van het RBO is gestuurd, wordt geconcludeerd dat de afname van het aantal aangiften en het slachtofferrisico van HIC in de Eenheid Den Haag als geheel inmiddels een duurzaam karakter lijkt te hebben, ondanks lokale verschillen. Desondanks lijken verbeteringen mogelijk en noodzakelijk om de duurzame afname verder te bestendigen en verschuiving naar andere (wellicht ernstiger) vormen van criminaliteit te voorkomen. Met name de nog bestaande concentraties (hotspots, hotvictims en hotgroups) vragen extra aandacht. Voor de daderkant geldt dat sprake lijkt te zijn van relatief veel jeugdigen en mobiele bandieten die zich aan verschillende delicten schuldig lijken te maken.

6.1 Straatroof en overvallen

Voor straatroven en overvallen is in 2020 een verdiepende analyse uitgevoerd. Het doel van deze analyse was om te onderzoeken of er zowel voor de straatroven als voor de overvallen in de Eenheid Den Haag hardnekkige probleemconcentraties zijn, op het gebied van daders, slachtoffers en locatie. De analyse over 2020 resulteerde in een aantal bevindingen betreffende straatroven en overvallen. Bij straatroven vindt er in de eerste maanden van 2020 een afname in misdrijven plaats. In de maanden daaropvolgend neemt het aantal misdrijven weer toe. Deze toename is te verklaren door de versoepeling van de maatregelen medio mei. Daarnaast bleken Zoetermeer en centrum Den Haag hot area's te zijn voor straatroven met mobiele telefoons als belangrijkste buit. Het slachtofferrisico voor straatroven in de Eenheid Den Haag was in 2020 twee per 10.000 inwoners. Avondwinkels, buurtsupers en cafetaria's zijn de populaire hot-spots voor overvallen. Het slachtofferrisico voor overvallen in de

Eenheid Den Haag was in 2020, vijf per 100.000 inwoners. Ook is het aantal afgehandelde verdachten bij overvallen in 2020 flink gestegen met 106%. De reden hiervoor is dat in district C begin 2020 een groep actief was die een serie aan overvallen had gepleegd. Deze groep is aangehouden en daarmee zijn veel zaken afgehandeld. Voor zowel straatroof als overvallen geldt in 2020 dat een aanzienlijk deel van de verdachten voor hun 18^e al een vermogensdelict blijkt te hebben gepleegd.

>Tabel 10 straatroof misdrijven

Straatroof	Misdrijven				Ophelderingsratio	
	2017	2018	2019	2020	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	252	215	200	173	25,5	30,1
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	45	33	69	56	30,4	35,7
District E: Westland - Delft	42	27	33	37	24,2	32,4
District F: Leiden - Bollenstreek	27	30	19	37	42,1	35,1
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	23	21	30	24	60,0	37,5
Eenheid Den Haag totaal	389	326	351	327	30,2	32,4
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-16%	+8%	-7%		+7%

>Tabel 11 straatroof afgehandelde verdachten

Straatroof	Afgehandelde Verdachten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	83	106	83	97
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	34	6	45	49
District E: Westland - Delft	15	8	14	30
District F: Leiden - Bollenstreek	26	11	13	16
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	9	4	37	12
Eenheid Den Haag totaal	167	135	192	204
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-19%	+42%	+6%

> Tabel 12 overvallen misdrijven

Overvallen	Misdrijven				Ophelderingsratio	
	2017	2018	2019	2020	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	41	47	54	47	37,0	63,8
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	14	6	16	6	37,5	66,7
District E: Westland - Delft	14	11	12	15	41,7	40,0
District F: Leiden - Bollenstreek	15	10	9	9	55,6	33,3
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	17	18	12	11	58,3	63,6
Eenheid Den Haag totaal	101	92	103	88	41,7	56,8
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-9%	+12%	-15%		+36%

> Tabel 13 overvallen afgehandelde verdachten

Overvallen	Afgehandelde Verdachten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	48	43	26	81
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	12	5	16	7
District E: Westland - Delft	2	10	7	21
District F: Leiden - Bollenstreek	16	14	5	12
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	19	13	10	11
Eenheid Den Haag totaal	97	85	64	132
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-12%	-25%	+106%

6.2 Woninginbraak

Het aantal woninginbraken is ook gedaald in 2020, met de corona-uitbraak als voornaamste reden voor deze trend. In 2020 is er verder een extern evaluatieonderzoek in de Goudse wijk Goverwelle uitgevoerd om te achterhalen welke factoren van de probleemgerichte hotspotsaanpak bijdragen aan een daling van het aantal woninginbraken. Concluderend is daaruit gesteld dat er een duurzame afname van woninginbraken kan worden gerealiseerd in de Eenheid Den Haag als er wordt gefocust op;

- Nauwe samenwerking binnen de eenheid
- Scherpe sturing door de lokale driehoek
- Opsporing en vervolging van de belangrijkste delict plegers
- Het voorkomen van nieuwe aanwas
- Het bieden van zorg binnen getroffen families
- Omgevingsgerichte en inbraakpreventieve maatregelen (incl. betrekken wijkbewoners)

> Tabel 14 woninginbraken misdrijven

Diefstal/ inbraak woning	Misdrijven				Doelstelling 2020	Ophelderingsratio		
	2017	2018	2019	2020		2019	2020	doel
District A, B en C: Den Haag	1.670	1.449	1.422	1.090	≤2019	9,8	11,7	10,0
% poging	32,4%	30,4%	29,4%	34,7%				
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	707	555	558	508	≤2019	10,2	9,6	10,0
% poging	31,7%	39,3%	30,3%	37,6%				
District E: Westland – Delft	1.057	880	625	513	≤2019	9,3	8,8	10,0
% poging	31,8%	34,0%	25,0%	34,7%				
District F: Leiden - Bollenstreek	809	608	734	591	≤2019	8,3	9,8	10,0
% poging	26,8%	27,6%	25,1%	31,6%				
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	1.131	908	803	794	≤2019	7,0	5,9	10,0
% poging	41,6%	40,2%	35,6%	39,7%				
Eenheid Den Haag totaal	5.374	4.400	4.142	3.496	≤2019	9,0	9,4	10,0
% poging	33,3%	33,9%	29,3%	35,7%				
Ontwikkeling totaal t.o.v. het jaar ervoor		-18%	-6%	-16%			+4%	

> Tabel 15 woninginbraken afgehandelde verdachten

Diefstal/ inbraak woning inbraakrisico per 1000 woningen	Misdriften			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	6,55	5,64	5,48	4,15
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	5,58	4,35	4,31	3,88
District E: Westland - Delft	8,46	7,02	4,95	4,03
District F: Leiden - Bollenstreek	4,63	3,45	4,11	3,27
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	6,77	5,36	4,68	4,57
Eenheid Den Haag totaal	6,33	5,14	4,79	4,00

> Tabel 16 Inbraakrisico

Inbraakrisico (diefstal / inbraak woning) per 1000 woningen

Diefstal/ inbraak woning	Afgehandelde Verdachten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	221	194	177	151
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	74	72	50	54
District E: Westland - Delft	103	80	45	58
District F: Leiden - Bollenstreek	85	85	72	72
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	96	94	76	65
Eenheid Den Haag totaal	579	525	420	400
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-9%	-20%	-5%

Overlast en criminaliteit door problematische jeugdgroepen

In april 2020 is er binnen de Eenheid Den Haag specifiek aandacht geweest voor 39 geïnterviewde problematische jeugdgroepen en -netwerken, waarvan elf groepen met een hoog risico zijn geduid. In oktober 2020 heeft opnieuw een inventarisatie van problematische jeugdgroepen en -netwerken plaatsgevonden. Het aantal groepen betrof op dat moment 33. In vergelijking met de inventarisatie in april is er een afname van zes jeugdgroepen en –netwerken vastgesteld. Wel werd er een stijging van het aantal meldingen van overlast gevende jeugd(groepen) geconstateerd. Dit hangt samen met het niet naleven van de coronamaatregelen door de jeugd en de meldingen die hierover werden gedaan. Het thema jeugd is ook sterk verweven met andere thema's.

'De jeugd heeft de toekomst en verdient onze aandacht, zeker tijdens de coronacrisis. Helaas zijn veel ouders jonge mensen en wordt de door hen gepleegde criminaliteit steeds gewelddadiger. Dit vereist een gezamenlijke en integrale aanpak door professionals uit het sociale-, veiligheids- en onderwijsdomein' ~Burgemeester Tigelaar

7.1 Ontwikkelingen

In 2020 is op landelijk en regionaal niveau ook aandacht geschonken aan de problematiek omtrent jeugd en hun betrokkenheid bij (mes)steekincidenten, mogelijk in relatie tot drillrap en drugshandel. Zo is op landelijk niveau een actieplan Wapens en Jongeren opgesteld samen met 15 betrokken gemeenten (waaronder Den Haag en Zoetermeer), het OM, de politie en andere ketenpartners. Dit actieplan is in november 2020 naar de Tweede Kamer gestuurd. Het doel van het actieplan is om het wapenbezit en wapengeweld onder jongeren terug te dringen. In het plan staan verschillende preventieve, proactieve en repressieve maatregelen. Een deel van de acties wordt op landelijk niveau getroffen (zoals het voorbereiden van een wetsvoorstel om de verkoop van legale messen aan minderjarigen te verbieden) en een ander deel op het niveau van de deelnemende gemeenten. Het laatste deel wordt in 2021 verder vormgegeven.

Op het gebied van drillraps is Nederland in 2020 een aantal keer opgeschrikt door geweldsincidenten. Zo werd op 10 augustus 2020 op de Pier in Scheveningen een Rotterdamse jongen om het leven gebracht. Een conflict tussen twee drillrapgroepen uit Amsterdam en Rotterdam lag hieraan ter grondslag (zie kader). Door wetenschappers is echter geconcludeerd dat, hoewel geweld een grote rol speelt in drillrap, er maar in weinig gevallen een link is tussen de muziek en daadwerkelijke geweldsincidenten. De politie zet zich in om met behulp van een vernieuwde groepsscan in 2021 nog beter zicht te krijgen op alle problematische jeugdgroepen binnen het verzorgingsgebied van de eenheid. Op basis van het complete beeld kan dan per gemeente de lokale driehoek beslissen welke jeugdgroepen met voorrang aangepakt dienen te worden. De vraag in welke mate drillrapgroepen onderdeel uitmaken van de jeugdgroepen komt dan ook aan de orde, evenals de mogelijke

betrokkenheid van jongeren bij onder meer (georganiseerde) drugshandel (jonge aanwas), criminele uitbuiting en cybercrime.

Casus: 'CHUCHU'

Op 10 augustus 2020 vond in de Eenheid Den Haag een dodelijk steekincident plaats bij de Scheveningse pier. Het zou gaan om een ruzie tussen twee zogeheten drillrapgroepen uit Rotterdam en Amsterdam. Het slachtoffer van het steekincident is de 19-jarige 'chuchu' uit Rotterdam. Op camerabeelden is te zien hoe een van de twee verdachten steekbewegingen maakt terwijl het slachtoffer tussen de twee door probeert te lopen. Het was erg druk op de pier die avond, waardoor ook veel getuigen dit heftige incident hebben gezien. De verdachten blijven vastzitten tot de volgende zitting die in 2021 zal plaatsvinden.

> Tabel 17 Jeugdgroepen

Jeugdgroepen <i>Stand oktober 2020</i>	Aantal groepen	Aantal netwerken	Integrale duiding			
			Laag	Midden	Hoog	Onbekend
District A, B en C: Den Haag	8	-	0	5	3	0
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	8	-	1	0	2	5
District E: Westland - Delft	2	2	1	0	2	1
District F: Leiden - Bollenstreek	7	-	2	0	0	5
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	6	-	2	3	1	0
Eenheid Den Haag totaal	31	2	6	8	8	11

> Tabel 18 Jeugdoverlast

Aantal incidenten

Jeugdoverlast	Aantal incidenten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	4.226	3.375	4.545	6.539
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	2.465	1.989	2.329	2.706
District E: Westland - Delft	1.992	1.563	1.761	2.641
District F: Leiden - Bollenstreek	3.500	2.530	2.736	4.086
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	2.926	2.325	2.640	3.595
Eenheid Den Haag totaal	15.109	11.782	14.011	19.567
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		-22%	+19%	+40%

7.2 Integrale aanpak

Binnen de Eenheid Den Haag zijn op regionaal niveau twee Zorg- en Veiligheidshuizen actief bezig met de aanpak van problematische jeugdgroepen: Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden en Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. In de regio Haaglanden verschildt de aanpak per gemeente. Zo bestaat de aanpak van de gemeente Den Haag uit drie sporen; een persoonsgericht gedeelte, een groepsgericht spoor en een onderdeel wat zich richt op het gebied waar de groep zich ophoudt. Het groeps- en gebiedsgerichte deel wordt lokaal opgepakt in nauwe samenwerking met de lokale partners. Voor specifieke casuïstiek bij de hoog risico groepen wordt gebruik gemaakt van het informatiecentrum van het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. In 2020 zijn voor de hoog risicogroepen in Den Haag 40 persoonsgerichte plannen van aanpak opgesteld.

Bij het Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden stond het jaar 2020 in het in het teken van het verder vormgeven aan de verschillende overlegvormen binnen de Stedelijke jeugdaanpak Leiden (SJA). Hierdoor is de samenwerking tussen de essentiële ketenpartners (sociaal-, veiligheids- en onderwijsdomein) verder verankerd. De SJA heeft het afgelopen jaar 333 meldingen ontvangen. Naar aanleiding van deze meldingen heeft zij ketenpartners met elkaar in contact gebracht, deze geadviseerd, doorverwezen en/of de aangedragen casuïstiek geagendeerd voor één van de overlegvormen. Hiervan zijn 54 meldingen geagendeerd voor een casusoverleg. Daarin wordt samen met alle betrokken ketenpartners een integraal plan van aanpak opgesteld. Vervolgens worden de casussubjecten gemonitord door de procesregisseur.

In RSIV-verband zijn in de eerste maanden van 2020 voorbereidingen getroffen voor de organisatie van een conferentie aanpak jeugdgroepen in april. Vanwege de coronamaatregelen moest deze conferentie helaas worden geannuleerd. Eind 2020 is een beleidsmedewerker jonge aanwas in de drugscriminaliteit/ jeugdgroepen geworven (zie ook paragraaf 8.4), die per 1 februari 2021 een nieuwe impuls zal geven aan het faciliteren van kennisuitwisseling en het delen van good practices met betrekking tot de aanpak van jeugdgroepen. Verder gaan het RSIV, politie, OM en Zorg- en Veiligheidshuizen zich in 2021 in samenwerking met gemeenten richten op het verder concretiseren van de bestaande werkafspraken, het - waar mogelijk- bevorderen van eenduidigheid in werkwijze en het ondersteunen van gemeenten bij de aanpak. Binnen de politie is een separate portefeuillehouder jeugd benoemd (voorheen was jeugd onderdeel van de portefeuille zorg en veiligheid), om de aanpak een impuls te geven.

Ondermijning

Het begrip *ondermijning* is een breed begrip. Ondermijnende criminaliteit gaat specifiek over georganiseerde criminaliteit waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar vermengd raken, doordat criminelen gebruik maken van diensten en faciliteiten van de bovenwereld. Criminelen schuwen er niet voor om legale partijen te beïnvloeden of te onderdrukken. De vermenging van de onderwereld en bovenwereld ondermijnt de Nederlandse samenleving en rechtstaat. Het RIEC-bureau ondersteunt ketenpartners bij de aanpak van ondermijning door het creëren van zicht, het adviseren over weerbaarheid en het sturen op het daadwerkelijk aanpakken en afpakken door de partners. Voor aanvullende informatie op dit thema wordt verwezen naar het jaarverslag van het RIEC.

'In 2020 hebben we gekozen voor een gezamenlijke focus op mensenhandel en drugscriminaliteit. Ik ben ervan overtuigd dat we de georganiseerde criminaliteit hiermee de komende jaren een slag toe kunnen dienen.'
~Burgemeester Spruit

8.1 Aanpak ondermijnende criminaliteit en vergroten weerbaarheid gemeenten

De afgelopen periode hebben de RIEC-partners in de Eenheid Den Haag gezamenlijk geïnvesteerd in het verkrijgen van meer zicht op ondermijnende criminaliteit en in het versterken van de aanpak. Er zijn in 2020 101 integrale RIEC-casussen gedraaid. Hoofdthema's binnen deze casuïstiek waren met name drugs, witwassen, vastgoed criminaliteit en Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Het RIEC is in 2020 gestart met een aantal verdiepende fenomeenonderzoeken die in 2021 worden opgeleverd. Daarnaast zijn er acht lokale ondermijningsbeelden en weerbaarheidsscans opgeleverd en zijn er in totaal 62 Bibob-interventieadviezen gegeven. Daarnaast zijn er vijf weerbaarheidsscans gestart die in het begin van 2021 worden opgeleverd. In 2020 zijn er in totaal 38 ondermijningstafels geweest in de eenheid (zowel districtelijk als regionaal) waar partners met elkaar de aanpak van ondermijning en casuïstiek hebben besproken met als doel gezamenlijk een vuist te maken tegen ondermijnende criminaliteit.

Om de weerbaarheid van de gemeente in kaart te brengen, voert het RIEC voor elke gemeente een weerbaarheidsscan uit. De weerbaarheidsscan geeft aanbevelingen gericht op de aanpak van ondermijning. Dit traject is in 2019 gestart en loopt door tot in 2021. Bij de oplevering van de rapporten hebben er voor colleges en/of gemeenteraden bij de gemeenten Voorschoten, Pijnacker-Nootdorp, Oegstgeest, Zoetermeer en Krimpenerwaard (digitale) presentaties plaatsgevonden. De gemeenten zijn in 2020 hard aan de slag gegaan met het opvolgen van de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscans en ondermijningsbeelden. Zo hebben inmiddels bijna alle gemeenten een intern meldpunt, of zijn aangesloten bij een meldapplicatie zoals Meld een Vermoeden. Daarnaast zijn er in 2020 twaalf gemeenten aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem en hebben meerdere gemeenten artikelen opgenomen in de APV om ondermijning aan te pakken. Daarnaast is er in verschillende districten gesproken over verdere uniformering van het Bibob-beleid. Zo is er voor het district F, onder regie van

het RIEC, een werkgroep gevormd. Deze werkgroep is momenteel bezig met het ontwikkelen van een Bibob norm. Daarnaast richt de werkgroep zich op het inregelen van de Bibob werkprocessen en kwaliteitsverhoging van het Bibob onderzoek.

8.2 Coalitie tegen ondermijning

De samenwerkende partners in de Eenheid Den Haag hebben binnen de RIEC samenwerking in 2020 gezamenlijk geïnvesteerd in het verkrijgen van meer zicht op ondermijnende criminaliteit. Uit de lokale ondermijningsbeelden, de uitgevoerde fenomeenanalyses en uit politie-informatie blijkt in de Eenheid Den Haag een forse problematiek op gebied van mensenhandel/arbeidsuitbuiting en drugscriminaliteit.

In 2020 is het ambitiedocument Coalitie tegen Ondermijning opgesteld om meer regionale focus aan te brengen in de ondermijningsaanpak. De RIEC-partners hebben gekozen voor prioritering van de aanpak van druggerelateerde criminaliteit en mensenhandel. Bijzondere aandacht daarbinnen gaat naar vastgoed, horeca, bedrijventerreinen en voorkomen jonge aanwas. Daarbij gaat het om repressie maar zeker ook om preventie: oprollen, afpakken en voorkomen van criminele carrières.

In het RBO van juni 2020 is afgesproken dat alle gemeenten per 1 januari 2021 een financiële bijdrage van 10 cent per inwoner leveren aan het RSIV. Van deze bijdrage wordt de formatie van het RSIV uitgebreid met een regionale ketenregisseur mensenhandel en een beleidsadviseur jonge aanwas in de (georganiseerde) drugscriminaliteit.

In het najaar van 2020 is de uitvoeringsagenda ondermijning voor 2021 vastgesteld door het RBO. Hierin wordt aangegeven welke onderdelen van het ambitiedocument Coalitie tegen Ondermijning worden opgepakt. Ook is eind 2020 een voorstel ingediend voor incidentele middelen vanuit het Rijk voor 2021 en 2022 om een extra impuls te geven aan de regionale aanpak. Door de regio Den Haag is een voorstel ingediend aansluitend bij de coalitie tegen ondermijning, dat grotendeels door het ministerie is omarmd. Er is een bedrag van 3,5 miljoen toegekend voor 2 jaar. Dit bedrag wordt ingezet voor de financiering van twee sporen. Het eerste spoor 'samen sterk tegen ondermijning', draagt bij aan het verstevigen van de reeds met de coalitie tegen ondermijning en de uitvoeringsagenda 2021 in gang gezette aanpak. Het tweede spoor 'dealbrekers: voorkómen is beter dan vóórkomen' ziet op een pilot met 5 gemeenten om jonge aanwas in de drugscriminaliteit te voorkomen.

In het landelijke Veiligheidsagenda is voor het onderwerp ondermijning een doelstelling geformuleerd. Zo was het doel binnen de Eenheid Den Haag 85 onderzoeken uit te voeren naar criminele samenwerkingsverbanden (CSV'S). De eenheid heeft 216 onderzoeken uitgevoerd naar CSV's en hiermee is dit doel behaald. De grote hoeveelheid onderzoeken die de politie heeft kunnen doen, houdt mede verband met de Encrochat-zaak die veel informatie heeft opgeleverd over CSV's die zich bezighouden met drugscriminaliteit. Het informatieregime en het proces dat zorgvuldig moest worden vormgegeven om de cryptodata effectief in interventies te vertalen, maakt dat dit in eerste instantie binnen de opsporing is gedaan. In het vervolg zal worden gekeken hoe deze informatie ook beter benut kan worden voor integrale aanpak.

Door het Platform Veilig Ondernemen (PVO) is in 2020 samen met de gemeente Delft een webinar georganiseerd over ondermijning voor ondernemers. Vanwege corona was het niet mogelijk om fysieke bijeenkomsten te organiseren en was de animo voor webinars beperkt.

8.3 Mensenhandel

Uit het fenomeenonderzoek arbeidsuitbuiting dat het RIEC in 2019 heeft uitgevoerd, blijkt dat er in de regio diverse signalen van mensenhandel, met name arbeidsuitbuiting, zijn. Signalen van arbeidsuitbuiting zien we door de gehele eenheid maar vooral in Westland, Den Haag, de Bollenstreek en rond Boskoop en Bodegraven. Er zit ook een verband tussen mensenhandel en drugshandel. In de hennepwereld komt bijvoorbeeld criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting voor; illegalen en of arbeidsmigranten worden geronseld om hennep te knippen in een kwekerij. Het verdiende geld zowel met drugshandel als met arbeidsuitbuiting wordt vaak geïnvesteerd in onder meer vastgoed en horeca. Dit fenomeen zien we in alle gemeenten in onze regio. In 2020 hebben er meerdere RIEC-casussen van arbeidsuitbuiting gelopen waar een relatie is met uitzendbureaus (meervoudige afhankelijkheid door een combinatie van uitlenen, vervoer en huisvesting). In één van de casussen is binnen de RIEC-samenwerking een barrièremiddel ontwikkeld gericht op uitzendbureaus en arbeidsuitbuiting. Deze wordt begin 2021 opgeleverd en kan dan breed in de regio ingezet worden.

'Mensenhandel is een complex vraagstuk, dat zich vaak dichterbij huis afspeelt dan veel mensen denken. In de aanpak is zowel aandacht nodig voor de opvang van slachtoffers als de opsporing en vervolging van daders. In 2021 geven we zowel regionaal als lokaal een impuls aan de aanpak.'
~Burgemeester Arends

De politieke en bestuurlijke aandacht voor mensenhandel is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Gezien de complexiteit en veelzijdigheid van het fenomeen, vraagt een effectieve aanpak om samenwerking tussen verschillende organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Hierbij gaat het zowel om het voorkomen en bestrijden van mensenhandel als het beschermen van slachtoffers. In 2020 is in opdracht van het RSIV een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerking rond mensenhandel in de regionale Eenheid Den Haag. Hieruit kwam naar voren dat er veel fragmentatie is in de samenwerking op geografisch niveau (lokaal – regionaal) en beleidsmatig niveau (veiligheid – zorg). Ook iedere verschijningsvorm van mensenhandel (arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting of criminele uitbuiting) wordt op een andere manier (en vaak met andere partners) aangepakt. Goede samenwerking en uitwisseling van kennis en kunde komen nog onvoldoende tot stand. Eén van de aanbevelingen was het aanstellen van een projectleider mensenhandel bij het RSIV. Dit heeft geleid tot de aanstelling

(per 1 december 2020) van een regionale ketenregisseur mensenhandel, met financiering van de 27 gemeenten in de Eenheid Den Haag. Deze ketenregisseur ondersteunt in 2021 de 27 gemeenten om in 2022 minimaal uitvoering te kunnen geven aan de bestuurlijke aanpak van mensenhandel conform het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel, zoals opgenomen in het landelijke programma 'Samen tegen mensenhandel'. Dit betreft het actief signaleren van mensenhandel, het aanwijzen van een gemeentelijke aandacht functionaris en het hebben van gemeentelijk beleid en lokale regelgeving die de aanpak van mensenhandel ondersteunen. Dit zal resulteren in een regionale handreiking,

waarvoor de aanbevelingen uit het onderzoek naar de samenwerking rond mensenhandel in de Eenheid Den Haag een leidraad zullen vormen.

Binnen de politie is er ook voor het onderwerp mensenhandel hard gewerkt aan het behalen van de doelstelling uit de landelijke Veiligheidsagenda. Voor mensenhandel was de doelstelling om als eenheid in 2020 27 verdachten inzake mensenhandel aan te leveren bij het OM. Het geboekte resultaat is dat de eenheid 20 verdachten inzake mensenhandel heeft aangeleverd. Dit doel is hiermee niet geheel behaald. De voornaamste oorzaak is de onderbezetting bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM).

8.4 Georganiseerde drugscriminaliteit

Binnen het verzorgingsgebied van de Eenheid Den Haag is sprake van de productie, verwerking en opslag van en handel in verdovende middelen. De gevolgen van deze strafbare handelingen zijn, naast het risico op gevaarlijke situaties en schade voor het milieu, ernstige ondermijnende effecten op de samenleving. Om deze ongewenste situatie effectief te kunnen aanpakken, is samenwerking tussen verschillende

partners noodzakelijk. De aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit in de eenheid Den Haag is gebaseerd op een integrale aanpak door zowel overheidsorganen, waaronder gemeenten, politie, OM en Belastingdienst, alsmede private partijen, zoals woningcorporaties/bedrijfsmatige verhuurders en netbeheerders.

De politie is in 2020 druk bezig geweest met de aanpak van deze forse drugsproblematiek. Het is gebleken dat criminelen voortdurend onderling moeten afstemmen als het de handel in verdovende middelen betreft. In 2020 werden er voornamelijk meer product locaties gevonden waar Crystal Meth werd gemaakt en gekristalliseerd, dit waren er 32 ten opzichte van 9 in het jaar 2019. Verder nam het aantal opslaglocaties voor synthetische drugs die de politie vond met 20 toe naar 105. In de periode april tot en met juni 2020 kon de Nederlandse politie samen met Frankrijk het berichtenverkeer van ruim 20.000 gebruikers van de chatdienst Encrochat live meelesen. Dit leverde een ontluisterend beeld op van de omvang van (drugs)criminaliteit in Nederland. Deze bleek enorm, ook in de Eenheid Den Haag. De diepgewortelde ondermijnende effecten van deze activiteiten werden zichtbaarder dan ooit tevoren. Deze zichtbaarheid brengt kansen en versnelling voor opsporing en vervolging. Dit bleek ook het geval in het onderzoek naar de 51-jarige Hagenaar en zijn twee jonge broers uit Delft. De drie zouden overal in het land drugslabs opzetten waar de drugs speed of Crystal Meth zou kunnen worden gemaakt. Uit de gekraakte chats kwam o.a. naar boven dat de drie in 10 dagen 1000 kilo aan drugs er doorheen zouden werken. De zaak van de Hagenaar en de twee broers uit Delft wordt in 2021 door de rechter behandeld. **Lees [hier](#) meer over deze gebeurtenis.**

Uit de ondermijningsbeelden, de integrale RIEC-casuïstiek en de uitgevoerde integrale controles blijkt dat met name de automotive branche, de horeca en de beautysector (voor allen geldt: bewust en onbewust) gelieerd zijn aan drugscriminaliteit. Het vermoeden bestaat dat de met drugshandel verdiende criminele gelden middels bedrijven uit voornoemde branches wordt witgewassen. In het kader van de RIEC-samenwerking zijn diverse integrale casussen gedraaid op gebied van drugscriminaliteit en witwassen.

Casus: Drugsnetwerk

Drugsnetwerken zijn netwerken van personen uit verschillende lagen in de samenleving die verschillend een bijdrage leveren aan het netwerk en zich vooral bezighouden met het maken, handelen en smokkelen van drugs. Door de politie zijn op 4 augustus 2020 vijf huiszoekingen gedaan waarvan vier binnen de Eenheid Den Haag. Deze actie was gericht op een netwerk dat zich zou bezighouden met de handel en smokkel in drugs naar o.a. Zweden, Groot-Brittannië en Spanje. Bij de huiszoekingen is een totaal van 1.5 miljoen euro aan contanten aangetroffen. Naar aanleiding van deze vondst zijn er drie verdachten aangehouden. Twee mannen van 29 en 30 jaar uit Den Haag en een man van 23 uit Capelle aan den IJssel. Het onderzoek naar de verdachten loopt nog en zal waarschijnlijk in 2021 een vervolg krijgen.

8.5 Ontwikkeling instrumentarium

Om georganiseerde drugscriminaliteit integraal aan te pakken, zijn instrumenten nodig. Zo is het bijvoorbeeld noodzakelijk om informatie uit te kunnen wisselen met de betrokken partners. De oude hennepconvenanten voor de (niet meer bestaande) politieregio's Haaglanden en Hollands Midden behoeften actualisering. In 2020 heeft de politie daarom een nieuw drugsconvenant opgesteld. Het geactualiseerde en verruimde drugsconvenant voor de politie-eenheid Den Haag maakt het mogelijk om aanvullend aan het RIEC-convenant informatie tussen de partners uit te wisselen en hierdoor een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het ambitedocument Coalitie tegen Ondermijning. Beoogd wordt om hierdoor barrières op te werpen tegen de productie, verwerking, opslag van en handel in verdovende middelen. Tegen drugsmiddelen, die op de openbare weg of die in of vanuit een locatie plaatsvinden kan bestuursrechtelijk worden opgetreden door respectievelijk de burgemeester of het college van B&W. Beide bestuursorganen hebben op basis van diverse wetten, Algemene Maatregelen van Bestuur en verordeningen specifieke bevoegdheden, waarbij de in te zetten maatregelen onder meer afhangen van het geconstateerde, de (gebruiks)functie van de locatie en de ernst van de situatie.

Het RSIV heeft in 2020 samen met een aantal gemeenten uit de Eenheid Den Haag, de politie, het OM en het RIEC een handreiking opgesteld in de vorm van twee modellen beleidsregels inclusief modellen handhavingsmatrixen voor de toepassing hiervan. In het RBO van juni 2020 is deze handreiking voor een minimum variant van de bestuurlijk aanpak drugscriminaliteit vastgesteld. Aan de gemeenten in de Eenheid Den Haag is in overweging gegeven aan de in de handhavingsmatrixen opgenomen maatregelen te voldoen. Lokaal maatwerk blijft echter mogelijk.

8.6 Jonge aanwas in de drugscriminaliteit

Uit diverse lokale ondermijningsbeelden komt naar voren dat er steeds vaker betrokkenheid is van jongeren bij drugshandel. Daarom is het RIEC in samenwerking met het RSIV eind 2020 een onderzoek gestart naar (het voorkomen van) jonge aanwas binnen de (georganiseerde) drugscriminaliteit. Het onderzoek is gericht op het in kaart brengen van de aard en omvang van de problematiek in de Eenheid Den Haag en het bieden van inzicht in hoe jongeren in de drugscriminaliteit terecht komen. Ook wordt geïnterviewd welke interventies al worden ingezet op jonge aanwas binnen de focusgemeenten Den Haag, Noordwijk en Delft. Tot slot worden de interventiemogelijkheden in kaart gebracht, wat in 2021 naar verwachting leidt tot het opstarten van nieuwe (preventieve) projecten of het uitrollen van al bestaande interventies binnen de politie-eenheid Den Haag. De uitkomsten van het onderzoek worden in mei 2021 verwacht.

8.7 Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)

In de Eenheid Den Haag zijn verschillende relaties zichtbaar tussen criminele netwerken en OMG's. In 2020 waren vijftien verschillende chapters van tien OMG's actief binnen de Eenheid. Een hiervan is de Haagse motorbende Caloh Wagoh. De oprichter en een aantal leden van de Haagse motorbende werden in het jaar 2020 verdacht van betrokkenheid bij een reeks aan liquidaties en worden daarvoor momenteel vervolgd. No Surrender MC is ook een actieve OMG in de Eenheid Den Haag. De twee kopstukken van No Surrender MC zijn in december 2020 door de rechtbank in Den Haag veroordeeld tot lange gevangenisstraffen voor onder meer poging tot doodslag. **Lees [hier](#) meer over deze gebeurtenis.**

Het civiel verbieden van OMG's is een langdurig traject. Het initiatiefwetsvoorstel 'bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties' ligt inmiddels bij de Eerste Kamer. De verwachting is dat een bestuurlijke verbodsprocedure van een OMG aanmerkelijk sneller zal gaan. Op 14 december 2020 is het gelukt om de OMG's No Surrender MC en Hells Angels MC te verbieden. Het gerechtshof heeft dit in hoger beroep bepaald. Door het OM is ook voor Caloh Wagoh bij de rechtbank Midden-Nederland het verzoekschrift tot verbodenverklaring ingediend. De zaak wordt in maart 2021 voortgezet, waarbij ook de verdediging aan het woord komt.

Om OMG's bestuursrechtelijk aan te pakken bestaan verschillende instrumenten, bijv. op grond van de Gemeentewet, de Drank- en Horecawet, het bestemmingsplan of bouwvoorschriften. Om handhavend op te treden tegen publieke aanwezigheid van uiterlijke kenmerken van een verboden OMG, bestaan ook verschillende mogelijkheden, waaronder strafrechtelijke handhaving op grond van de APV. Over de wenselijkheid hiervan is in het RBO in 2020 verschillende keren gesproken. De VNG was in eerste instantie van mening dat de inzet van een colorverbod in de APV juridisch niet houdbaar zou zijn en had het colorverbod daarom niet opgenomen in de nieuwe model-APV. In september 2020 wijzigde dit standpunt echter en werd een colorverbod toegevoegd aan de model-APV. Vervolgens heeft de bestuurlijke portefeuillehouder OMG's in oktober 2020 aan de gemeenten in de Eenheid Den Haag geadviseerd het colorverbod uit de model-APV op te nemen in hun APV om zo de politie in staat te stellen om kordaat op te treden tegen het dragen van colors. Ook in gemeenten waar (nog) geen

problematiek met betrekking tot OMG's speelt, kan opname van het artikel in de APV een preventieve werking hebben. Uiteraard is het aan gemeenten zelf om te bepalen of zij het artikel wel of niet opnemen in hun lokale APV.

8.8 Aanpak malafide bedrijvigheid en misstanden binnen de prostitutie

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) draagt bij aan de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de hele Eenheid Den Haag. In het HEIT werken gemeenten, politie, Belastingdienst, de Douane, Inspectie SZW en het UWV al sinds 2007 samen. In 2020 is het HEIT uitgebreid met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de drie Omgevingsdiensten. Het HEIT bestaat uit twee zelfstandig draaiende teams die zaken oppakken op verzoek van burgemeesters. De kerntaak van HEIT is het voorkomen en terugdringen van malafide bedrijvigheid en de aanpak van misstanden binnen de prostitutie. In 2020 heeft het HEIT 388 bestuurlijke controles uitgevoerd, waarvan 238 integrale controles bij malafide ondernemingen. Dit aantal ligt lager dan voorgaande jaren vanwege corona. Tijdens deze lockdowns, waarbij de horeca- en prostitutiebranche en in het najaar zelfs de detailhandel deels gesloten waren, heeft het HEIT controles uitgevoerd op de noodverordeningen (143 controles). Daarnaast zijn de controles in de branches die weinig last hebben gehad van corona, gewoon doorgegaan zoals de supermarkten en de automotive-branchen. In het najaar is er extra aandacht gekomen voor de beautybranche.

Casus: Poolse supermarkten

In maart is een grote actiedag georganiseerd op de Poolse supermarkten in de hele Eenheid Den Haag. Deze branche wordt al 3,5 jaar door het HEIT gecontroleerd. In twee integrale teams zijn 12 supermarkten gecontroleerd en zijn allerlei misstanden aangetroffen. Bij diverse winkels zijn illegale sigaretten aangetroffen. Deze sigaretten zijn vaak Nederland binnen gesmokkeld en bevatten allerlei giftige grondstoffen zoals een te hoog plastic- en teergehalte. Daarnaast is er een medewerker aangetroffen met een uitkering en werden de vergunningsvoorwaarden overtreden. Bij bijna alle supermarkten zijn illegaal verkochte geneesmiddelen aangetroffen. Uiteindelijk zijn er 40 verhuisdozen vol met medicijnen in beslag genomen. Deze illegale verkoop leidt tot zelfbehandeling: klanten geven zichzelf zware medicijnen en antibiotica zonder doktersadvies. De bijsluiters zijn niet in de Nederlandse taal en de geneesmiddelen komen uit het buitenland. Lichtere medicijnen zoals paracetamol en neussprays mogen verkocht worden door drogisterijen. Zwaardere medicijnen mogen alleen door apotheken worden verstrekt. De ondernemers zullen zich moeten gaan verantwoorden bij de rechter. De NOS is met de actie mee geweest en heeft hier een rapportage over gemaakt.

HEIT heeft in 2020 samen met haar partners 150 controles uitgevoerd in de prostitutiebranche. Door de corona-uitbraak zijn er in 2020 minder controles uitgevoerd in vergelijking met het jaar 2019. Online is in de gaten gehouden of er een verschuiving zou plaatsvinden van de vergunde prostitutiebranche richting de niet-vergunde branche. Dit bleek niet het geval. Er is wel online contact gezocht met sekswerkers om ze te wijzen op de noodverordening en om een hulpaanbod te doen.

Casus: Beautybranche

In november is een actiedag georganiseerd op de beautybranche. Hier zijn 12 kappers, nagelsalons en/of massagesalons gecontroleerd. Bij veel ondernemingen worden alle drie de services aangeboden. Op de controle dag is bij een onderneming twee keer illegale tewerkstelling geconstateerd, daarnaast was er sprake van onderbetaling, kwam de exploitatie niet overeen met wat er volgens de gevel (en de KvK-inschrijving) aangeboden werd en zijn er illegale nepmerkgoederen aangetroffen en in beslaggenomen. Bij twee massagesalons zijn indicaties van niet-vergunde prostitutie aangetroffen.

Zorg- en Veiligheid

Uit de politie cijfers is gebleken dat het aantal incidenten (E33) met personen met verward gedrag in de Eenheid Den Haag in 2020 met 11% is toegenomen ten opzichte van 2019. De politie is nog steeds veel tijd en capaciteit kwijt met de afhandeling van deze meldingen. De coronapandemie heeft voor veel mensen meer onzekerheid en zorgen veroorzaakt. De relatief grote toename van het aantal incidenten hangt hier mogelijk mee samen. De ketenpartners op het gebied van zorg (gemeenten, GGZ en welzijnsorganisaties) hebben tijdens de eerste lockdown hun ambulante werkzaamheden voor een groot deel gestaakt (alleen in noodzakelijke gevallen), waardoor er patiënten waren die geen zorg meer kregen. In de tweede lockdown is er wel ambulante doorgewerkt, meestal in digitale vorm.

In 2020 is de verbinding tussen zorg en veiligheid nog verder versterkt. Zo zijn beide Veiligheidshuizen in onze eenheid getransformeerd naar Zorg- en Veiligheidshuizen, is de sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag verder vorm gegeven en is de Wet verplichte GGZ geïmplementeerd.
~Burgemeester Spies

> **Tabel 19 Overlast personen met verward gedrag**

Overlast door verward/overspannen persoon	Incidenten			
	2017	2018	2019	2020
District A, B en C: Den Haag	4.636	4.709	4.735	5.447
District D: Zoetermeer - Leidschendam-Voorburg	849	1.062	1.273	1.444
District E: Westland - Delft	1.622	1.497	1.581	1.585
District F: Leiden - Bollenstreek	2.076	2.260	2.291	2.500
District G: Alphen aan den Rijn - Gouda	1.597	1.736	1.756	1.986
Eenheid Den Haag totaal	10.780	11.264	11.636	12.962
Ontwikkeling t.o.v. het jaar ervoor		+4%	+3%	+11%

9.1 Van Veiligheidshuis naar Zorg- en Veiligheidshuis

In 2020 vond voor de Veiligheidshuizen Haaglanden en Hollands Midden de transformatie naar een Zorg- en Veiligheidshuis plaats.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden is gevormd door een samenvoeging van de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis van de GGD (Veilig Thuis, Meldpunt Zorg & Overlast, Crisis Interventie Team, Jeugd Preventieteam, Basiszorg Kwetsbare Kinderen) en het voormalig Veiligheidshuis. In Haaglanden is de stuurgroep Veiligheidshuis onderdeel geworden van het in 2020

ingerichte regionale Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid³. Hiermee ging het bestaande Veiligheidshuis formeel over in een Zorg- en Veiligheidshuis. Het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid fungeert ook als het (wettelijk verplichte) periodieke overleg in het kader van de Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (zie 9.3). Daarnaast kunnen in dit overleg andere punten op het snijvlak van zorg en veiligheid worden geagendeerd.

9.2 Sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag

In 2020 en in de jaren daarvoor zijn er veel integrale pilots gestart om negen samenhangende onderwerpen (ook wel 'bouwstenen' genoemd) nader uit te werken. Deze onderwerpen geven aan wat minimaal nodig is voor een sluitende aanpak, vanuit het perspectief van mensen met verward gedrag zelf en de samenleving. Dit is gedaan in samenwerking met politie, de Zorg- en Veiligheidshuizen Haaglanden en Hollands Midden, gemeenten en andere ketenpartners.

Opvanglocaties

In de Eenheid Den Haag zijn er drie opvanglocaties bij de GGZ, waar de politie 24/7 mensen met acuut verward gedrag naar toe kan brengen om te onderzoeken of deze personen psychische zorg nodig hebben. Dit zijn de Opvang Verwarde Personen (OVP) Delft (GGZ Delfland), de OVP Den Haag (GGZ Parnassia) en de Psychiatrische Eerste Hulp (PEH) Leiden (GGZ Rivierduinen). Gezamenlijk ontvangen deze locaties ongeveer acht patiënten per etmaal. Alleen in de OVP Den Haag kunnen ook verdachten met verward gedrag terecht, waarbij zij verblijven op een speciale afdeling in het cellencomplex. Hier is in 2020 weinig gebruik van gemaakt.

Niet-acute meldingen

In Hollands Midden is in 2020 gestart met een pilot met betrekking tot de niet acute meldingen. Hierin bekijken gemeenten, GGD, GGZ, patiëntenorganisaties en politie of zij de opvolging van de niet-acute meldingen integraal kunnen organiseren. Het meldpunt Zorg en Overlast GGD Hollands Midden is daarbij uitgebreid gestart met het werken buiten kantooruren. In Haaglanden heeft een pilot gedraaid met een GGZ-medewerker op de Meldkamer ambulancezorg (MKA), lees meer hierover onder het kopje vervoer.

Vervoer

In Hollands Midden liep in 2020 een vervoerspilot, waarbij in de late dienst de Quick Responder (QR) reed. Deze medische taxi zorgde voor het vervoer van personen met acuut verward gedrag van een incident naar de PEH Leiden. In dit vervoermiddel reed een ervaren verpleegkundige mee, die direct hulp kon bieden en kon inschatten wat de betrokkene nodig had. De pilot is per 1 januari 2021 gestopt.

In Haaglanden is van 2018 tot 2020 een project uitgevoerd met triage en passend vervoer van personen met verward gedrag. Hierbij werd een sociaal psychiatrische verpleegkundige (SPV) ingezet op de meldingen om de triage te ondersteunen en te kijken welke hulp nodig is. De SPV kon tijdens de eerste

---

³ Deelnemers aan dit overleg zijn de burgemeesters en wethouders zorg van de regio Haaglanden, de hoofdofficier van justitie, de plv. politiechef en de bestuurders/geneesheerdirecteuren van de GGZ-instellingen. Afhankelijk van de agenda worden ook andere partijen zoals de Reclassering en de Dienst Justitiële Inrichtingen uitgenodigd.

helft van de pilot ook beslissen om een nieuwe vervoersoptie in te zetten: de mobiele preventie en interventie-unit (MIPU). De MIPU was gericht op ter plaatse verlenen van zorg en het voorkomen van overbodig vervoer naar bijvoorbeeld een opvanglocatie. Nadat in 2019 was gebleken dat de inzet van de MIPU niet rendabel was, heeft de triagist in de laatste fase van het project (in 2020) geen eigen voertuig meer ter beschikking. Op het moment dat uit de triage op de meldkamer 112 bleek dat er ter plaatse hulp nodig was, zette de triagist de melding (afhankelijk van de aard) door naar de politie, ambulance of huisartsenpost. Het project is in oktober 2020 afgerond met een eindrapport.

In 2020 is landelijk bepaald dat de regionale ambulancevoorzieningen (RAV) vanaf 1 januari 2021 verantwoordelijk zijn voor ritten van en naar de opvanglocaties voor personen met acuut verward gedrag.

Ketenveldnorm

In 2020 zijn in de Eenheid Den Haag de voorbereidingen gestart voor de implementatie van de ketenveldnorm beveiligde zorg en levensloopfunctie. De

ketenveldnorm organiseert en levert een domein overstijgend zorgaanbod voor volwassenen die agressief en/of gevaarlijk gedrag (dreigen te) vertonen als gevolg van een psychische aandoening, een (licht) verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel. Voor zowel de regio Haaglanden als Hollands Midden is Fivoor aangewezen als regiehouder van de Ketenveldnorm. De projectorganisatie van de Ketenveldnorm heeft in 2020 een digitale informatiebijeenkomst voor gemeenteambtenaren georganiseerd. Vanaf 1 januari 2021 kunnen de eerste cliënten geïncorporeerd worden.

9.3 Wet verplichte GGZ

Sinds 1 januari 2020 is de Wet Verplichte Geestelijk Gezondheidszorg (Wvvggz) van kracht. Op grond van de Wvvggz kunnen mensen die voor zichzelf of anderen “ernstig nadeel” veroorzaken, verplichte zorg opgelegd krijgen. De Wvvggz vervangt samen met de Wet Zorg en Dwang (Wzd), de oude Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ). De Wvvggz geldt voor mensen met een psychische stoornis. De Wzd geldt voor mensen met een psychogeriatrische stoornis of een verstandelijke beperking.

In deze wet heeft de gemeente een aantal taken. De GGD HM (meldpunt Zorg & Overlast) voert namens de gemeenten in Hollands Midden een deel van die gemeentelijke taken uit. Ten behoeve van de procedure aanvraag verzoekschrift zorgmachtiging zijn dat: de meldfunctie Wvvggz, het verkennend onderzoek en (indien nodig) een aanvraag verzoekschrift zorgmachtiging. Tevens verzorgt GGD HM de regiomonitor Deze taken zijn dus regionaal belegd en vanaf 2021 vallen deze taken onder het Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden. Ten behoeve van de procedure crisismaatregel is het 'horen van de betrokkene' belegd bij de GGD HM en wordt uitgevoerd door Kwadraad. **In het kader van een jaar uitvoering Wvvggz is er voor de regio Hollands Midden een evaluatie geschreven, lees [hier meer](#).**

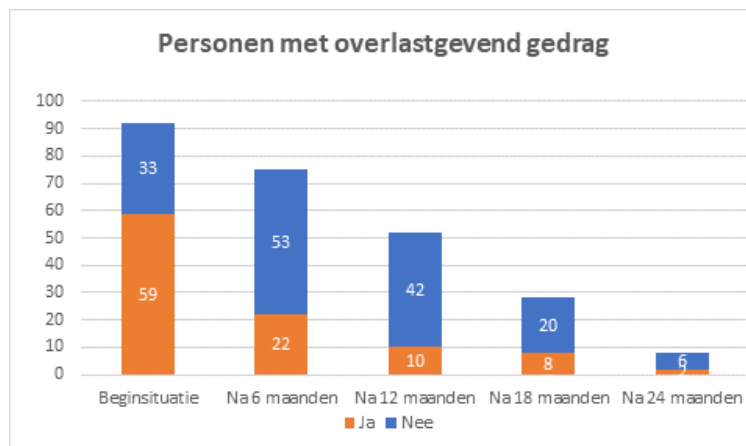
De regio Haaglanden kent geen regiobrede samenwerking op de Wvvgz, anders dan het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid. In deze regio wordt toegewerkt naar een invulling van de functie van regio-coördinator en een regionale monitor van de Wvvgz. Deze worden naar verwachting in de tweede helft van 2021 opgeleverd.

In de Eenheid Den Haag is er verder ook een strategisch operationeel regio overleg (SORO) over de uitvoering van de Wvvgz opgezet, daarbij zijn de 4 GGZ's, OM, rechtbank, politie, sociaal advocaten en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) aangesloten. De gemeente van beide regio's zijn in 2020 dmv een afvaardiging aangesloten.

9.4 De pilot Risicovol en Verward gedrag

In Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden is de pilot Intensieve aanpak Risicovol en Verward gedrag in juni 2018 gestart. Personen met verward gedrag, die een (veiligheids)risico vormen voor zichzelf en/of de omgeving, worden regelmatig besproken en gemonitord. Voor elk persoon wordt een plan van aanpak opgesteld door ketenpartners uit het zorg-, straf en veiligheidsdomein. Dit plan wordt aangejaagd door een vaste casusregisseur. De tussenresultaten zijn veelbelovend, zo zijn er meer mensen in zorg (zowel vrijwillig als verplicht), hebben meer mensen een strafrechtelijk kader zoals reclasseringstoezicht, en is overlastgevend gedrag gedaald. Bij de aanmelding veroorzaakt 64% van deze personen overlast (59 van de 92 personen), na zes maanden is dit gedaald naar 29% (22 van de 75 personen). De pilot loopt tot eind 2021 en er wordt ingezet op permanente borging in het reguliere werkproces van Zorg -en Veiligheidshuis Haaglanden voor na die periode.

> **Figuur 3 Personen met overlastgevend gedrag absolute getallen**

Bijlage 1 Afkortingenlijst

<i>Afkorting</i>	<i>Uitleg</i>
<i>AGO</i>	Actie gericht overleg
<i>APV</i>	Algemene Plaatselijke Verordening
<i>BEC</i>	Business email compromise
<i>CCV</i>	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
<i>CIT</i>	Crisis Interventieteam
<i>CTER</i>	(Contra-)terrorisme, Extremisme en Radicalisering
<i>DWO</i>	Delft, Westland, Pijnacker-Nootdorp, Midden-Delfland
<i>DDoS</i>	Distributed Denial of Service
<i>DRR</i>	Dienst Regionale Recherche
<i>ECP</i>	Electronic Commerce Platform
<i>GGP</i>	Gebiedsgebonden Politie
<i>GGD</i>	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
<i>GGZ</i>	Geestelijke Gezondheidszorg
<i>HEIT</i>	Haags Economisch Interventie Team
<i>HIC</i>	High Impact Crimes
<i>IND</i>	Immigratie- en Naturalisatiedienst
<i>ISZW</i>	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
<i>ICT</i>	Informatie- en Communicatietechnologie
<i>JBW</i>	Jeugdbescherming West
<i>MKB</i>	Midden- en Kleinbedrijf
<i>MIPU</i>	Mobiele Interventie en Preventie Unit
<i>NCTV</i>	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
<i>OM</i>	Openbaar Ministerie
<i>OVP</i>	Opvang Verwarde Personen
<i>OCFL</i>	Organized Crime Field Lab
<i>OMG's</i>	Organized Motorcycle Gangs
<i>PVO</i>	Platform Veilig Ondernemen
<i>PEH</i>	Psychiatrische Eerste Hulp
<i>QR</i>	Quick Responder
<i>RN</i>	Reclassering Nederland
<i>RvdK</i>	Raad voor de Kinderbescherming
<i>RN</i>	Reclassering Nederland

<i>RBO</i>	Regionaal Bestuurlijk Overleg
<i>RIEC</i>	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
<i>RSIV</i>	Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid
<i>RDOG</i>	Regionale Dienst Openbare Gezondheid
<i>TGB</i>	Terrorisme Gevolg Bestrijding
<i>UWV</i>	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
<i>VNG</i>	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
<i>Wvggz</i>	Wet verplichte GGZ
<i>Wzd</i>	Wet Zorg en Dwang
<i>ZonMW</i>	Zorg Onderzoek Nederland / Medische Wetenschappen